

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 210 Ft

XXI. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2014. december**

A tartalomból:

3. Önkormányzati hírek

5. IN MEMORIAM: Tímár Miklós, endródi templom gondnok

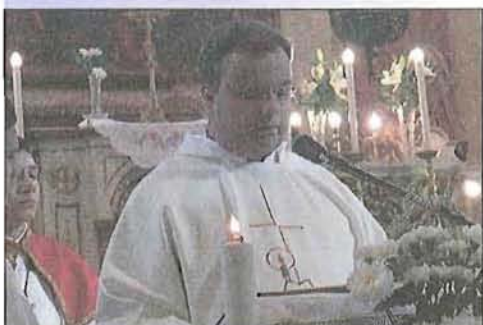

8. Civil sarok - Toldi Balázs, a krisztusi korban levő polgármester

13. Esküvők és házassági évforduló

18. Bibliatörténeti vetélkedő

20. Endródi Szent Imre búcsú november 8-án - Zsódi Viktor piarista

Istentől megáldott, békés, boldog karácsonyt kívánunk az Olvasóknak, Gyomaendrőd és Hunya minden lakójának

Aprily Lajos: KARÁCSONY-EST

*Angyal zenéje, gyertyafény -
kincsés kezem hogy lett szegény!
Nem adhattam ma semmi mást,
csak jó, meleg simogatást.*

*Mi győzött érdességemen!
Mitől csókolhat úgy kezem!
Simogatást mitől tanult!
Erembe Krisztus vére hullt!*

*Szemembe Krisztus-könny szökött! -
kinyúló kézzel kérdezem.*

*Áldott vagy a kezek között,
karácsonyi koldus-kezem.*

a Városunk újság szerkesztői:

*Ülő sor balról jobbra:
Polányi Éva, Bukva Csilla, Iványi László
főszerkesztő, Hunya Jolán, Szabó Zoltánné*

*Álló sor:
Hegedűs Bence, Gellai József, Cs. Szabó István,
Fülöp Zoltán, Czank Gábor, Dr. Szonda István*

*Hiányoznak:
Várfi András, Soczó Géza, Dr. Varju László,
Seidl Ambrus, Pelyva Miklós*

Hírek a Rózsashegyi Iskolából

Megnyílt a kutyatár

Gellainé Tuboly Zsuzsa kolléganőnk ezúttal házi kedvenceiből rendezett kiállítást.

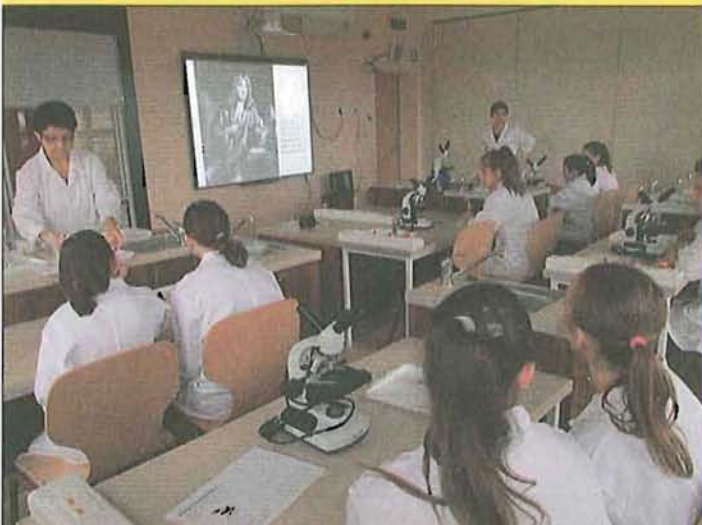

Kutyák, macskák békességben

Közel 300 kutya és macska talált menedéket az olvasóteremben. Kis gazdáik a megnyitón örömmel látták, hogy az egymásnak idegen kutyusok, cicák a legnagyobb egyetértésben, barátságban várták őket. Frakk ölelte Szerénkét és Lukreciát, a 101 kiskutyából is többen birtokba vették a fiókokat, szekrénykét. Hello Kittyk is randevút adtak egymásnak, még zsákbamaczka is dorombolt, ha megsimogatták. Érdekesség volt Zoknidakszli és a kavicsokból készült állatkák.

A gyerekek megismerhették Kántort, a nyomozót, Mancsot, az életmentőt és Lajkát az úrkutyát. Láthatták Cicamicát és Morzsit a Futrinka utcából, Csizmás kandúrt, Mirr Murrt, Garfildot és Plútó kutyát.

Igazi laborban kísérleteztünk

Így sokkal érdekesebb a tudomány

A Vajda Péter Evangélikus Gimnázium együttműködő partnereként iskolánk 7. és 8. osztályos tanulói is

becapcsolódhattak a XXI. század legkorszerűbb technikai felszereltségével bíró laboratóriumában a biológia, kémia és a fizika érdekességeinek megismerésébe. Az Öveges-programban a természettudományos közoktatás fejlesztése és a diákok természettudományos tudásának bővítése a cél.

TÁTIKA - 2014

A zsűfólásig megtelt a tornateremben kiváló hangulatban töltötték el a délutánt a szereplők és a „rajongói”.

Az alsó tagozat győztese a 3.a lett „Túr dö flanc” előadásával

MENTORÁLÓ INTÉZMÉNY lettünk

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ pályázati úton közel 300 olyan intézményt választott ki, amelyek példaértékű pedagógiai modellel rendelkeznek és módszertani központokként működve rendszeres segítséget nyújtanak más iskoláknak az eredményes gyakorlatok átvételében és alkalmazásában. A Mentoráló intézmények ünnepélyes kinevezését 2014. november 4-én tartották Budapesten, ahol iskolánk igazgatója, Farkas Zoltánné átvette az erről szóló tanúsítványt.

Tanúsítvány

Rózsashegyi Pálmai Általános Iskola és Kollégium

a **Köznevelés az iskolában** című Kisebbségi projekt keretében megvalósított „Mentoráló intézményi eszközök kiállítására” című pályázat minősítése alapján a 2014/2015-ös tanévtől

MENTORÁLÓ INTÉZMÉNY

címet nyert el

2014. október 1.

Eredmények

A Bolyai csapatversenyekre Szarvasra utaztak tanulóink, ahol matematikából a nyolcadikosok a 8. helyen, magyarból a harmadikosok a 12. helyen végeztek a megye iskolái között.

Önök joga van tudni...

Mi történt a képviselőtestület november 27-én megtartott ülésén

A képviselők 34 napirendi pontot szavaztak meg és tárgyaltak ezen a napon.

Az előterjesztések előtt bemutatkozott a járási hivatal új vezetője Dr. Pacsika György, aki beszélt a jelenleg folyó fejlesztésekről és elmondta, hogy jelentősen nő a hivatal feladatköre, ezért szükséges több helyiség, és kérte, hogy az önkormányzat a tankerület hivatalát más épületbe helyezze át.

Szintén a napirendi pontok tárgyalása előtt tett bejelentést Halász Istvánné, a Szülőföld Baráti kör elnöke, aki felhívta a figyelmet, hogy jövőre lesz Kállai Ferenc születésének 90. évfordulója, mely alkalomból a Baráti Kör szobrot kíván állítani a nemzet színészeinek.

Az első napirendi pontok között törvényi kötelességének tett eleget a testület megszavazva az új SZMSZ-t, és áttekintve a Közös Önkormányzati hivatal működését.

A helyi autóbusz közlekedés is változik, a jegyár marad ugyan 200 Ft, de a felnőtt havibérlet 20 Ft-tal, a tanulóbérlet 5 Ft-tal emelkedik.

A vízközmű zavartalan működéséhez szükséges tervet elfogadta a testület, de a hozzá tartozó költségeket nem.

Jelentős feladat a két háziorvosi rendelő felújítása, melyhez a forrás is rendelkezésre áll, de képviselői javaslatra mégsem került tárgyalásra a nem megfelelő árajánlatok miatt.

Támogatták ugyanakkor a képviselők az X-Trem Sport Team kérelmét, akik a Ridegvároson sport létesítményt kívánnak megvalósítani.

Kérelmessel fordult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat a testülethez közel 600 ezer Forint tartozás elengedése miatt, melyet elfogadták a képviselők.

Sor került az önkormányzat (részben vagy egészben) tulajdonában lévő társaságok beszámolójára, volt amelyiket elfogadott, másokat viszont csak tudomásul vett a testület. Egy folyamatban lévő ÁROP pályázat javaslatot fog tenni az esetleges átszervezésre, mely már nagyon időszerű.

A közfoglalkoztatásról szóló beszámoló mellett egy nagyon részletes beszámoló került a KT. elé a Start Szociális Szövetkezetről. A szövetkezet többféle tevékenységet folytat, két eredményes pályázaton több mint 20 millió forintot nyert. A tagi munkavégzést segíti Sui generis pályázat, melyhez előleget szavaztak meg a képviselők.

A helyiségbérletekről szóló előterjesztésnél két fontos terület bérleti ideje lejár, az egyik a piac, a másik a szabad strand. Ezt a két feladatot elláthatná a város valamelyik gazdasági társasága. A szabad strand üzemeltetésre zárt meghívásos pályázatot szavazott meg a testület, holott a gazdasági érdekek a nyílt pályázatát jobban szolgálták volna.

Eredményes volt 2014-ben az adóellenőrök munkája, ezért január elsejétől szeptember 30-ig ismét tevékenykedhetnek.

Pályázat került benyújtásra a Mindenki ebédel programra, már döntöttek arról is, hogy városunk felkerült a facebook oldalra, ahol majd lehet szavazni.

Törvényi kötelezettség az idén nincs, ennek ellenére elkészült a város 2015. évi költségvetési koncepciója. A működési oldalon még közel 78 milliós a hiány, mely könnyen kezelhető, míg a fejlesztésekre rendelkezésre áll 450 millió forint.

A testületi ülés bejelentésekkel ért véget, közlekedési, közvilágítási ügyek tárgyalásával.

Várfi András
képviselő

SAJTÓKÖZLEMÉNY

„Lélekkel a Körösök Mentén” turisztikai fejlesztések Gyomaendrődön a vallás és a Körös ökológiája tükrében
- DAOP-2.1.1/J-12-2012-0007

Gyomaendrőd város Önkormányzata 459 millió Ft támogatást nyert a „Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése” című pályázati kiíráson az Új Széchenyi Terv keretében. A „Lélekkel a Körösök Mentén” című pályázat a város országosan egyedülálló természeti és kulturális értékeinek kihasználásával, a zarándok-turizmus hagyományteremtésével, az ökoturizmus bevonásával egy olyan Gyomaendrődöt átfogó komplex turisztikai fejlesztési programot tűzött ki célul, ami nemcsak a város turisztikai fejlődését indítja meg, hanem hosszú távon a gazdasági fellendülést is megalapozhatja.

A vallási turizmus fejlesztés részeként a Szent Antal Zarándokház az Endrődi Népház udvarán található elhagyatott épület átalakításával 21 fő elszállásolására lesz alkalmas. Történelmi és kulturális örökség turisztikai hasznosítása keretében a vallási turizmushoz kapcsolódóan a Szent Antal kenyérsütő ház eredeti állapotában történő helyreállítása.

A nyertes kivitelező: Csabatechnika Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (5500 Gyomaendrőd, Fegyvernek u. 15/1.)

Az Erzsébet ligeti tanösvény és 15 méter magas kilátó sétaúttal fent a lombkorona magasságában, mely a régióban egyedi, új technológiák, és interaktív szemléltető eszközök révén mutatja be a természet értékeit, biztosítja a szabadidő élményszerű eltöltését, az önálló aktív ismeretszerzést a látogatók számára. A Hantostkerti-holtágon az Erzsébet ligetet a városközponttal összekötő gyalogos híd helyén egy újonnan épített fahíd készül a gyalogosok és kerékpárosok számára, mely nyitott galériája révén része lesz a tanösvénynek. Itt készül el a vízre benyúló kiállítótér pihenőkkel.

A nyertes kivitelező: Hídknap Faipari Kft. (5500 Gyomaendrőd, Lévai u. 21.)

Ökoturisztikai célú fejlesztésként a pályázati program során a gyomai városrészben, a Jókai utcában a volt általános iskola épületben kialakítják a Körös Látogatóközpontot, ahol a kiállítótérben a víz kapja a főszerepet az „Az esőcsepp a Körösön” témakörben.

A nyertes kivitelező: Németh Nyílászáró- Gyártó és Forgalmazó Kft. (5500 Gyomaendrőd, Fő út 81/1.)

A Bárka Látogatóközpont egy új építésű bemutatóközpont az endrődi részen, a Templomzugi holtág partján kap helyet. A Körös halászati hagyományainak bemutatása mellett a látogatók a modern ismeretátadás eszközeivel élményszerűen sajátíthatják el az ökológiai gondolkodást kiemelt figyelmet fordítva a környezetvédelem és a természetvédelem fontosságára.

A nyertes kivitelező: Tótkaép Építőipari Kft. (5500 Gyomaendrőd, VI. ker. 540.) A kivitelezési szerződések ünnepélyes aláírására 2014. október 29-én kerül sor Gyomaendrődön.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

* FELHÍVÁS! *

Az Élet Másokért Közhasznú Egyesület megrendezi a

XIII. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

Jótekingy célú adakozását 2014. december 20-án (szombat) 14 órakor az Endrői Népházban (Gyomaendrőd, Blaha L. u. 21.)

25 gyomaendrői, tartósan beteg gyermeket nevelő rászoruló családot, valamint a bélfenyéri árvaház kis lakóit szeretnénk ebben az esztendőben megajándékozni a nagylelkű felajánlásoknak köszönhetően.

Gyűjtünk: az elmúlt évekhez hasonlóan tartós élelmiszert, édességet, írószert, játékokat, könyveket, és mindent, ami egy gyermek számára örömet jelenthet.

A felajánlásokat a következő címekre várjuk:

Vaszkó Sándorné Gyomaendrőd, Kollmann lakótelep (volt OTP melletti könyvelőirodán), illetve a rendezvény helyszínén.

Aki anyagilag szeretne segíteni, a következő címen teheti meg:

Számlaszámunk: **Élet Másokért Egyesület**
K&H Bank: 10402245-50505148-49571008

Partnerszervezeteink az adománygyűjtésben:

Gyomaendrői Római Katolikus Egyházközségek,
Gyomai Evangélikus Egyházközség, Gyomai Református Egyházközség, Szent László Zarándoklat szervezői, Gyomaendrői Kállai Ferenc Népfőiskolai Alapítvány

ÚJ EVANGÉLIKUS LEKÉSZ ÉRKEZETT A VÁROSUNKBA

Fülöp Mónika Soltvadker-
ten született 1971-ben. Kecskeméten végezte el a Tanítóképző Főiskolát általános és német nyelvű szakos tanító szakon, majd Szegeden a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán posztgraduális képzésén szerezte meg a német nyelv tanári diplomát. Éveken át tanított Kiskunhalason a Szilády Áron Református Gimnáziumban. A Vasárnapi Iskolai Szövetség, - mely a világ 176 országában

működő nemzetközi CEF (Child Evangelism Fellowship) magyarországi képviselője – aktív gyermekmisszionáriusaként 6-12 éves fiatalok között szolgált 5 napos klubokat vezetve, majd a vezetőképző elvégzése után tanítókat is oktató felkészítve őket a gyermekmissziós szolgálatra. Budapesten az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakán szerezte meg a lelkészi szolgálat-hoz szükséges elméleti ismereteket, majd az ezt követő gyakorlatot a Soltvadkerti Evangélikus Egyházközségben végezte. A tavalyi évben a két tannyelvű Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium iskolalelkészeként szolgált. Két gyermekét egyedül neveli, egy 8 éves 3. osztályos kislányt, ki Gyomaendrődön jár általános iskolába és egy 16 éves 10. osztályos nagylányt, ki a mezőberényi két tannyelvű gimnázium tanulója.

Szeptember 1-től a Gyomai és a Mezőtúri Evangélikus Egyházközségek lelkészeként örömmel várja az itteni szolgálatot hittan órák, istentiszteletek, bibliaórák és beszélgetések alkalmával. A Fő út 178 alatt található evangélikus templom és parókia mindenki számára nyitva áll lelkigondozói beszélgetésekre, hivatalos ügyintézésre (keresztelés, esküvő, temetés stb.). Istentisztelet: vasárnap 9 órától, hivatali ügyintézés szerdánként piaci napon 8:30-12:00-ig van. Telefonon (20-500-6610) vagy elektronikus úton (monika.flp@gmail.com) előre történő megbeszélés alapján bármikor szívesen áll az egyháztagok és érdeklődők rendelkezésére.

MEGHÍVÓ

A Gyomaendrői Zenebarátok Kamarakórus karácsonyi hangversenye az endrői Szent Imre katolikus templomban kerül megrendezésre: 2014. december 20-án (szombaton) 16 órakor.

ÜNNEPI MISEREND

Gyomaendrőd

Advent

Advent hétköznapjain csütörtök kivételével minden reggel 6 órakor Roráté, azaz hajnali mise.

Adventi vasárnapokon 9 órakor nagymise Endrődön, 11 órakor nagymise Gyomán, misék elején adventi gyertyagyújtás szertartása.

December 24. szerda, Szenteste

22 óra: Éjféli mise Gyomán

00 óra: Éjféli mise Endrődön

December 25. csütörtök, Karácsony első napja

9 óra: ünnepi szentmise Endrődön (hittanos gyermekek betlehemes műsorával)

11 óra: ünnepi szentmise Gyomán (hittanos gyermekek betlehemes műsorával)

17 óra: esti mise Endrődön

December 26. péntek, Karácsony másnapja, Szent István vértanú ünnepe

9 óra: szentmise Endrődön

11 óra: szentmise Gyomán

17 óra: esti mise Endrődön

December 27. szombat, Szent János apostol ünnepe

17 óra: szentmise Endrődön, János napi borszentelés szertartásával (A hívek által a szentmisére hozott bort megszenteljük)

December 28. vasárnap, Szent Család ünnepe

9 óra: szentmise Endrődön (házasok megáldása)

11 óra: szentmise Gyomán (házasok megáldása)

17 óra: esti mise Endrődön

December 31. szerda, Szent Szilveszter pápa ünnepe

16 óra: Év-végi hálaadás Gyomán

17 óra: Év-végi hálaadás Endrődön

Január 1. csütörtök, Újév

9 óra: szentmise Endrődön

11 óra: szentmise Gyomán

17 óra: esti mise Endrődön

Január 6. kedd, Vízkereszt

9 óra: szentmise Endrődön, (vízszentelés szertartása)

11 óra: szentmise Gyomán (vízszentelés szertartása)

Hunya

december 24. szerda: SZENTESTE: – Éjfélkor éjféli mise

december 25. csütörtök: KARÁCSONY – 10 óra

december 26. péntek: SZENT ISTVÁN ELSŐ VÉRTANÚ – 10 óra

december 31. szerda: ÉV VÉGI HÁLAADÁS – 17 óra

2013. január 1. csütörtök: ÚJÉV – 10 óra

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te-vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Tímár Miklós

endrődi templomgondok
(1946-2014)

2014. október 15-én szomorú valósággal kellett szembesülnünk: Tímár Miklós, egyházunk gondnoka, 68 éves korában, rövid szenvedés után visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Endrődön, az ugari tanyavilágban született 1946 március 19-én, szülei egyetlen gyermeként. Iskoláit a Polyákalmi iskolában járta. Gyulán lakatosmesterséget tanult, majd az Építőiparnál helyezkedett el, lakatosként. A katonaság letöltése után az Áfésznel, majd a Szabó KTSZ-nél dolgozott.

1968-ban kötött házasságot Korcsok Máriaival.

Két leánygyermekük született: Ágnes és Ildikó, majd érkezett a négy unoka: Nóra, Lilla, Norbi és Szabolcs. Tímár Miklós jó hitves, gondos családapa, szerető nagypapa volt, családját szerető és családjára büszke, boldog ember.

Mindig nagy tisztelettel és szeretettel emlegette a szüleit, nagyszüleit, a régi endrődi embereket. A régi öregektől tanultakat megőrizte szívében és emlékezetében. Ismerte a régi szokásokat, hagyományokat, és nem csak ismerte, hanem követte és gyakorolta, személyiségének ez adott egyfajta patinát.

1996-ban nyugdíjba ment.

Az Egyházközségnél fontos szerepet töltött be: rendszeres templomba járó, egyháztanácsos, templomgondnok. Nagyon sokat tett, dolgozott a templomért, plébániáért, temetőért, mindig első szóra, erejét, egészségét nem kímélve. Lehetett szó világi vagy liturgikus eseményekről, Rá mindig számítani lehetett. Gondnokként nagy igényességgel viselte szívén az egyházi ünnepek minél méltóságteljesebb lezajlását. Sosem felejtett el körbetelefonálni, szervezni, hogy körmeneteken ki vigye a baldachint, a lobogókat és zászlókat, hol legyen a körmenet útvonala. Ugyanígy szorgalmasan és szeretettel szervezte az alapítványi vacsorát, foglalta a helyszínt, intézte a zenészt, a főzést. Mindenne kiterjedő figyelemmel tartotta kézben az események szálait.

2001-ben volt az első infarktusa, 2009-ben pedig egy szív műtétet következett. Ereje lassan hanyatlani kezdett, de ő, mintha erről nem akart volna tudomást szerezni, ugyanolyan szeretettel intézte a ház körüli dolgokat, a család ügyeit, és nem utolsósorban a templom és az egyházközség teendőit, mint azelőtt.

2013 nyarán, a képviselőtestületi családi napon országnélvált vállalt a főzésben, szervezésben, részt vett az őszi templomkert-takarításban, a karácsonyfák elhozatalában, állításában, 2014 tavaszán a húsvéti ünnepek és szertartások, a föltámadási körmenet szervezésében. Örömmel vett részt

Isten veled, Vaszkó András!

A Városunk újság novemberi számából értesültem arról, hogy október közepén 89 éves korában elhunyt Vaszkó András. Iványi László plébános úr búcsúztatójában részletesen bemutatja Vaszkó András életútját.

Bölcs szülei voltak Andrásnak, akik a csudabalai elemi iskolából az akkor már országosan elismert Református Péter András Gimnáziumba írták be gyermeküket.

András a háború viharában Gyulán szerzett érettségi bizonyítványt.

Az Amerikában töltött évek alatt sem felejtette el a Berettyó parti szeghalmi gimnáziumot. 1988-as hazatérése után már júniusban eljött a szeghalmi öregdiákok találkozója. Amíg egészségi állapota engedte, Zalatnay Attila barátjával minden találkozón megjelentek. Ezeket a rendezvényeken András sok hasznos javaslattal segítette az öregdiák mozgalmat, alapítványok munkáját, ezeket anyagilag is támogatta. Az összejeveteleken fehér asztal mellett sok érdekes eseményt mondott el az alma materben töltött évekről.

Ha Endrődre mentem, gyakran meglátogattam. Sokszor mondta: Tamás, mi vacserok tartunk össze!

Székely Magdolna Fény című verséből idézve a szeghalmi öregdiákok nevében is elbúcsúzom Vaszkó András barátomtól.

Ha majd lehull, ami hamu,
kiszabadul a fény belőlem,
és kiterjed korlátlanul,
nélkülem is növekedőben.

Gyula, 2014. november

Vaszkó Tamás

a Péter András Gimnázium nyugalmazott igazgatója

augusztusban az endrődi tanyavilág iskoláinak megemlékező ünnepségén és szentmiséjén. De számára ez már a hatyúdál volt, s talán ő is érezte és tudta ezt... Nyáron, amikor új kocsiját szenteltette meg egy vasárnapi nagymise után, megkönyezte a megáldási szertartást. Talán érezte, hogy ezt a járművet ő már nem sokszor fogja használni. Amikor pedig augusztus végén újraalakult az egyháztanács, és szeptember elején megtartottuk az alakuló ülést, újra őt választották a tagok gondnoknak, de ő, mintha a jövőbe látott volna, egészségére és hanyatló erejére hivatkozva ifj. Varjú László személyében helyettesítést jelölt ki maga mellé. Két hét múlva agyinfarktussal szállították kórházba, ahol tíz napi szenvedés után október 15-én, az Egyház szentségeivel megerősítve csendesen elhunyt. Hatvannyolc évet élt.

Az endrődi templomból kísértük végső nyughelyére, az endrődi köztemetőbe, szeretett szülei mellé.

Egy nagyszerű embert veszítettünk el személyében, aki sorainkból mindig hiányozni fog.

Isten adjon neki nyugodalmat szentjei és választottai között!

Czank Gábor, plébános
Tóth Péter, egyházközségi világi elnök
ifj. Varjú László, gondnok

Továbbra is
sok szeretettel várjuk
játékos kedvű

fogadóinkat és fogadókedvű játékosainkat!

lottózó

nyitvatartás:	csütörtök 8-12, 13-17.
hétfő 8-12, 13-17.	péntek 8-12, 13-18.
kedd 8-12, 13-17.	szombat 8-18.
szerda 8-12, 13-18.	vasárnap 9-12

Gyomaendrőd, Fő út 56/1 sz.

Oszlácsné Kati

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. szerda:	Xavéri Szent Ferenc áldozópap
4. csütörtök:	Damaszkuszi Szent János
6. szombat:	Szent Miklós püspök
7. vasárnap:	Advent 2. vasárnapja
8. hétfő:	Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása
9. kedd:	Szent Juan Diego Cuauhtlatoztin guadalupai látnok
11. csütörtök:	Szent I. Damazusz pápa
12. péntek:	A Guadalupei Boldogságos Szűz Mária
13. szombat:	Szent Lúcia szűz, vértanú
14. vasárnap:	Advent 3. vasárnapja
21. vasárnap:	Advent 4. vasárnapja
25. csütörtök:	Karácsony, Urunk születése
26. péntek:	Szent István első vértanú
27. szombat:	Szent János apostol, evangélista
28. vasárnap:	Szent Család: Jézus, Mária és József
31. szerda:	Szent I. Szilveszter pápa

„ANGYALOK SZÓZATA MINKET IS HÍV...”

Egy jól ismert karácsonyi ének részlete áll ezen kis elmélkedés címéül. December hónap ugyanis már a karácsony készülési ideje. Az utcákon egyre-másra megjelennek a karácsonyi égősorok, az üzletek kirakataiban a téli ünnepekre emlékeztető ajándékok, áruk, akciók csábítgatják a vásárlókat. A városok, falvak főterein megjelennek a szebbnél szebb adventi koszorúk, melynél vásárnapról vásárnapra összegyűl a település lakossága, együtt meggyújtani a soron következő gyertyát, és a lila gyertyák fényénél, teáspoharakon melengetve kezünket, nagyot szippantva a narancs és fahéjillatból, gyermekkorunkat idéző jóleső érzéssel várjuk a közelgő szép ünnepet, Isten szeretetének ünnepét.

A templomban a decemberi hajnalokon 6 órakor Rorátét, hajnali miséket tartunk. A szokatlan időpont a várakozás jelképe. Ha egy rég nem látott vendéget várunk, aludni sem tudunk az izgalomtól és az örömtől, hogy végre találkozhatunk a kedves személyvel. A karácsony pedig nekünk, keresztényeknek az Istennel való találkozás gyönyörű ünnepe. Erre készülünk a hajnali misékkal, és a templomban, sőt otthonaikban, iskoláinkban, munkahelyeinken is elhelyezett adventi koszorúink gyertyáinak gyújtásával.

A karácsony a szeretet, a béke ünnepe, hisz Isten Fia, az apró betlehemi gyermek szeretetet hozott a földre, az angyalok pedig a béke szózatát énekeltek bele a betlehemi éjszaka

csöndjébe. Ezért van az, hogy az emberek karácsonykor igyekeznek félretenni minden viszálykodást, ellenségeskedést. Sokszor megesisik, hogy karácsony előtt régóta haragban levő emberek felkeresik egymást: „*Jön a karácsony, ne haragudjunk egymásra...*” és kezét nyújtanak a másiknak.

Az interneten egy megható kisfilm - tulajdonképpen egy reklám - jár körbe, a legszebb, amit az utóbbi időben láttam. 1914 karácsonyán német és angol katonák dideregnek a lövészárkokban. Egyszer csak angol nyelven felcsendül a „*Csendes éj...*”. A németek meghallják, és bekapcsolódnak, a maguk nyelvén, a jól ismert énekbe. Másnap, karácsony napján, előmerészkednek a lövészárkokból, és jelét adva, hogy békések a szándékaik. Kezet fognak, megölelik egymást az ellenséges katonák, és bár nem értik egymás nyelvét, boldogan játszanak, futballoznak, énekelnek együtt. Egyszerre csak távolról a bombázások zaja töri meg a karácsonyi békét. Az „ellenséges” katonák kezét fognak egymással, és visszatérnek a maguk lövészárkába. Ott veszi észre egyik is, másik is, hogy az ellenség fiai otthonról csomagban kapott kekszket, csokoládét dugott a katonazubbonyuk zsebébe. Ha pár órára is, de a világháború borzalmai között, a karácsony békét és szeretet hozott.

A karácsony évenkénti megünneplésének ez az üzenete. Abban a csodában, hogy Isten elküldi Szent Fiát a világ megváltására, minket is arra akar

DECEMBERI MISEREND

Endrőd:

Vasárnap és ünnepnap: 9 és 17 óra
(A vasárnapi nagymiséken a Katolikus Iskola egy-egy osztálya végzi az adventi gyertyagyújtást)
Hétköznapokon: reggel 6 órakor Roráté (hajnali mise), - csütörtök kivételével

December 15-23 között: „*Szállást keres a Szent Család*” kilenced a plébánián, - és igény szerint házaknál is.

Emlékeztető: Ahogy már többször hirdettük, január 1-től a vasárnapi **esti mise megszűnik!** Ugyanettől kezdve szombatonként a mise este lesz, végén a Mária-litániával. A jövő évi miseíratásokat ezek szerint tervezzük!

Gyoma:

Vasárnap és ünnepnap: 11 óra
Kedden és pénteken: 16 óra, a plébánia nagytermében.

Hunya

Vasárnapokon: 10 órakor,
hétköznapokon csütörtök kivételével reggel 6-kor Rorate,
szombaton vasárnap előesti mise 17 óra

tanítani, hogy ez a megváltás csak úgy „érvényes”, ha mi is tudjuk hátrahagyni a negatív érzéseinket, a haragot, előítéletet, sértődöttséget, és szeretettel, békével, megbocsátással fordulni a világ felé. Ha ezt meg tudjuk tenni, akkor kap értelmet a karácsonyfa szépsége, a karácsonyi csillogás-villogás, fahéj és mézeskalácscsillat. Szeretet, hit és béke nélkül azonban mindez csak ócska bővlívá, giccsparádévá törpül.

„*Angyalok szózata minket is hív*”, hogy szeretettel készüljünk Jézus születésére, karácsonyi

nagytakarítást tartunk a lelkünkben, és kisöpörve onnét minden rossz dolgot, bűnt és negatívumot, örvendő szívvel várjuk a karácsonyi csendes éjt, Isten fia születését, a szeretet és a béke ünnepét.

Ezekkel a gondolatokkal várunk minden istenhívó embert szentesten az éjfél misére, és kívánok a kedves Olvasóknak és Városunk minden lakójának eredményes adventi készülést és Istentől megáldott békés karácsonyi ünnepeket!

Czank Gábor plébános

Üjságunk új webhelye:
<http://www.varosunkujzag.hu>

A hunyai plébánia új webhelye:
<http://www.hunyaiplebania.hu>

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

IMMACULATA

Szeplőtelen fogantatás (lat.: immaculata conceptio)
(december 8.)

Szűz Mária szeplőtelen fogantatása azt jelenti, hogy Mária fogantatása per-cétől, tehát már anyja, Anna méhében mentes volt az eredeti bűntől. A középkorban a Szeplőtelen fogantatásra utalt Szent Anna és Joachim találkozás a jeruzsálemi Aranykapunál, a Szent Anna harmadmagával, ill. a Jessze fája. A 15. századtól, majd az ellenreformáció idején a lorettói litánia hatására ezeket a képtípusokat kiszorította egy újfajta ábrázolás: a Szeplőtelen Szűz mennyei dicsőségben lebeg az Apokalipszisz asz-szonyának attribútumaival ellátva: lába alatt a holdsarló, fejét csillagkoszorú övezi, a Nap fényében ragyog (Jel 12,1). Más változatban a földgolyó fölött lebeg, amelyre a kísértés kígyója tekeredik. Ennek a képnek az eredete (1er 3,15): „Ellenkezést vetek közéd és az asszony

közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba.” Ebből kiindulva kezdetről fogva hittek abban, hogy Mária szerepelt Isten megváltó tervében, és Krisztushoz hasonlóan mentesnek tartották az eredeti bűntől. A barokkban az égő csipkebokor is jelképezhetette a Szeplőtelen fogantatást. A 17-18. században a Szeplőtelen Szűz képtípusa a leggyakoribb Mária-ábrázolás (pl. Rubens, Murillo, Tiepolo). Mária legújabb kori megjelenései (Lourdes, 1858; Fatima 1917) is magukon viselik a Szeplőtelen Fogantatás képi megfogalmazásának egyes jegyeit.

Iványi László: 200 éves az endrődi Szent Inre-templom

Kép: Bartolomé Esteban Murillo (1617-1682): Szeplőtelen fogantatás

Kedves Olvasóink, Előfizetőink, Támogatóink!

Tavaly ilyenkor megígértük Olvasóinknak, hogy 2014-ben megújulunk. Régi álmunk teljesült azzal, hogy részben színesek lettünk. Mivel a jövő a legfontosabb számunkra is, ezért a gyerekeknek, vagyis az iskolátnak adunk két színes oldalt minden számból.

Reméljük, hogy ez az újítás elnyerte Olvasóink tetszését.

Az újságunk keresztény, nemzeti szellemiségét továbbra is őrizzük. Vártosunk múltja, ebből táplálkozó jelene és a jelenre épülő jövője enélkül elképzelhetetlen.

Minden évben megírjuk, így teszünk most is, hogy várjuk olvasóink véleményét, kérését, jobbító szándékú kritikáját, amit előre is köszönünk és igyekszünk megiszívlelni.

Csak akkor tudjuk az elért színvonalat tartani és tovább fejlődni, ha lapunk anyagi háttere is biztosított. Ezért kérünk mindenkit, hogy ne hanyagoljuk el az újság előfizetését. Akik eddig valamilyen okból nem fizettek, elfelejtették, elnanyagolták vagy elmaradásuk van, kérjük ezt pótolni.

Ha valaki lapunkat lemondaná (amit nagyon sajnálnák), akkor kérjük, még decemberben tegye meg!

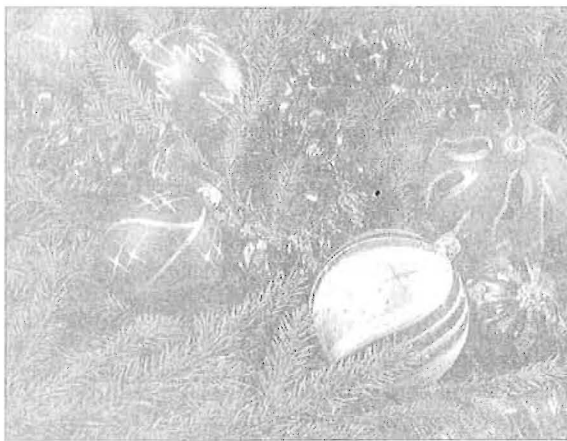
Elkészült lapunk jövő évi költségvetése. Hála Olvasóink érdeklődésének és támogatásainak, a jövő évben lapunk eladási ára csak 220 Ft lesz.

Akik egyben, egy évre kifizetik, kedvezményben részesülnek:

- a helyi és hunyai olvasók részére a 2015. évi előfizetés díja: csak 2.500 Ft/év,

- a postán küldött lapunk előfizetési díja: csak 4.800 Ft/év, mely összeget kérjük a mellékelt csekkben szíveskedjenek befizetni.

Kérjük továbbá, ha valakinél címváltozás áll be, azt haladéktalanul jelentsük, mert többen reklamáltak, hogy nem kapták meg lapunkat. Előfordul, hogy visszajön a „címzett ismeretlen, a címzés elégtelen” címkével, de nem mindig. Ellenőrizzük a címkén, hogy valóban elégséges-e a címzés!

Akinek anyagi helyzete megengedi, hogy az előfizetési összegén túl támogassák lapunkat, minden összegű anyagi támogatást köszönettel és szeretettel fogadunk, és előre is köszönünk.

Köszönjük kedves olvasóinknak, előfizetőinknek, hogy az elmúlt évben is hűségesek maradtak lapunkhoz.

Kérjük olvasóinkat, lapunkat mutassák meg további ismerőseiknek, családtagjaiknak, főleg azoknak, akik-

nek endrődi, gyomai, hunyai kötődésük van.

Kérjük olvasóinkat, hogy mutassák meg a fiataloknak is lapunkat, hisz írásaink róluk, és hozzájuk is szólnak!

Közeleg a Karácsony. Lepjük meg családtagjainkat, barátainkat egy-egy Városunk újság előfizetéssel!

Minden kedves Olvasóinknak jó egészséget, békés, nyugodt éveket kívánunk!

Gyomaendrőd, 2014. december hava

Városunk Szerkesztősége

GYOMAENDRŐDI KRÓNIKA

- Civil sarok - Toldi Balázs

... a krisztusi korban levő polgármester

Az októberi helyhatósági választáson Toldi Balázs lett városunk polgármestere a Körösök Vidéke Egyesület jelöltjeként, kimagasló eredménnyel, a szavazatok 48,67%-át nyerte el.

Október 23-án nemzeti ünnepünkön tette le az esküt a képviselő-testület tagjaival együtt, s november 8-án az endrődi Szent Imre Katolikus Templom búcsúján már ebben a minőségében tette tiszteletét az endrődi városrészen.

Pár nappal később a polgármesteri irodában beszélgetünk.

- Hogy vagy? - kérdezem, minden átmenet nélkül belekezdve az interjúba. Erezni lehet, hogy a kérdésben minden benne van, az elmúlt több hónapos kampány, a győzelem, illetve az épp elkezdett új pozíció, kihívások adta feladatok felett érzett izgalmak iránti érdeklődés.

- Köszönöm jól... a neheze csak most kezdődik.

- Elhangzott valamelyik rendezvényen valakitől, hogy krisztusi korban vagy. Így van ez? Mikor született?

- 1981-ben születtem Gyomán, 33 éves vagyok.

- Tehát igaz... - nyugtázom. A civil sarok rovatban az embert próbáljuk bemutatni, így a kérdéseim is e köré csoportosulnak, persze a polgármester nem lehet csak civil, hisz mégis csak a város első embere. Ez nem hagyományos városvezetői interjú akar lenni, hisz a város vezetésére, irányításra vonatkozó céljaid, elképzeléseid kellő időben napvilágot láttak, arról nemigen kérdezlek. Az USA-ban korrekten kialakult az a gyakorlat, hogy a választásokat követően adjunk száz napot az új polgármesternek arra, hogy elinduljon programjával, bizonyítson, s azt követően már a cselekedetei alapján lehet, kell véleményezni, bírálni is akár. Toldi Balázst, az embert szeretném elsősorban bemutatni olvasóinknak most a ciklus kezdetén.

- Mit lehet tudni rólad, ifjabb éveidről?

Gyomán az 1. Számú Általános Iskolába jártam, majd a gimnáziumi évek is itt, városunkban teltek. Szüleim is itt élnek, egy szem gyermek vagyok. Hamar megszerettem a sportot, futballoztam gyermekkoromtól, 1992-től 2014-ig, csapatkapitányként nemrég akasztottam szögre a futballcipőt. Ebben volt némi tudatosság is az új, polgármesteri kihívásra készülve.

- Hogyan alakult az életed a középiskolás éveket követően?

Békéscsabán a Tessedik Sámuel Gazdasági Főiskolán végeztem (ma a Szent István Egyetemhez tartozik), aztán visszatértem Gyomaendrődre, s itt értékesítési, kereskedelmi vezetőként dolgoztam, polgármesterré választásomig.

- Két fiad van, ha jól tudom..

- Igen, a nagyobbik két éves múlt, a kisebbik pedig idén júliusban született.

- Hát több szempontból emlékezetes, eseményekkel teli év ez neked. Marad idő hobbira?

- A hobbim a sport.

Pár éve alapítottuk a Gyomaendrődi Labdarúgó Egyesületet, edzőként továbbra is foglalkozom ott a gyermekekkel. A Bozsik program keretében a 7-14 év közötti gyermekek más városok azonos korosztályos csapataival mérkőznek.

- Ismert rólad, hogy nem vagy vallásos, többen jóleső érzéssel nyugtázták, hogy ennek ellenére részt vettél a már említett endrődi búcsún. Hogyan élted meg a római katolikus templomban lezajlott

rendezvényeket, melybe, mint mélyvízbe belekerültél a polgármesteri megbízatásod révén?

- Úgy gondolom, a tisztelet miatt fontos, hogy ott legyek ilyen rendezvényeken is, és a tisztelet kifejezése volt részemről a katolikus közösség búcsúján való részvételem is. Pozitív élmény volt, amikor a szertartás során a prédikációból megismerhettem, a pápa öszentsége milyen pozitívan gondolkodik, s viszonyul a mai fiatalokhoz, és a megújulás mellett van.

- Gyomaendrőd is a megújulás mellett szavazott legutóbb? Országosan is az egyik legfiatalabb polgármester lehetsz, mi a siker titka, miért sikerült nyerned?

- A választások előtt a városban érződött a megújulási szándék. Úgy gondolták a választók, egy fiatalos szemléletű, gondolkodásmódú polgármester hamarabb hozhatja meg ezt a megújulást. Gyomaendrőd lakói változást akartak.

- Lezárult az átadás-átvétel, a beiktatás, alakuló ülés, kezdődhet az igazi munka, a 2015-ös költségvetés elkészítése stb. Hogyan látod Gyomaendrőd fejlődését, a jövőt, figyelembe véve azt is, hogy Gyomaendrőd fejlődése nem képzelhető el Endrőd fejlődése nélkül, ahol a vasúton erről, jelentős a lemaradás, hisz Gyoma jobban fejlődött az évek során az adottságai miatt. (Korábbi járási székhely, ipar, kereskedelmi potenciál stb.)

- A város népességének csökkenése nyilvánvaló, elvándorolnak a fiatalok, nincs munkahely. Éles verseny van a munkahelyteremtésért országosan, ezért régió szinten kell gondolkodni, Gyomaendrőd úgy tud fejlődni, ahogy Békés megye is fejlődik.

Békés megye részeként kell mindent megtenni, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokból Gyomaendrőd is kellőképp részesedjen.

Ehhez több minden kell, így például az ipari szakképzés erősítése a városban nagyon fontos, hogy új ipart, munkahelyet tudjunk telepíteni a városba.

A megépülő 44-es gyorsforgalmi út is segíthet, ahol az alapanyagot, készárut lehet mozgatni s közelebb hozná Gyomaendrődöt az ipari központokhoz, pl. Kecskeméthez.

Ugyanakkor tekintettel kell lenni a környező településekkel való együttműködésből adódó lehetőségekre is, így akár a megyehatárokon átnyúló együttműködési lehetőségeket is figyelembe kell venni, s még sorolhatnánk.

Komplexen kell fejleszteni a települést, mind Gyomát mind Endrődöt. Ehhez ki kell használni minden rendelkezésre álló lehetőséget, Európai Unió s egyéb forrásokat.

A KVE civil szervezet. Nem vagyok se bal- se jobboldali, én középen állok, a várost ebből a pozícióból szeretném fejleszteni, megújítani, minél szélesebb összefogással, fiatalos nyitottsággal, mindannyiunk, főleg az új generáció s így a város jövője érdekében.

Egészségről-betegségről

Kneipp-féle vízgyógyászati eljárásokról: Zuhanyok (leöntések)

A Kneipp-féle hydroterápia során nemcsak hideg, hanem meleg és változóan meleg vizes kezeléseket is alkalmaznak. A hideg vizes alkalmazások különösen hatásosak. A hideg víz hallatán legtöbbször kellemetlen dologra gondolnak, és megkérdőjelezzik annak jótékony hatását. De ha valaki egyszer már kipróbálta a Kneipp-féle hideg vizes locsolást; akkor ismeri az ezzel járó frissítő, élénkítő hatást. Kneipp „követői” tehát nem minden ok nélkül nem akarnak lemondani a rendszeresen alkalmazott Kneipp módszerekről. A hidegvíz-kezelésekkel egybekötött Kneipp-kúra után kevésbé leszünk „stresszelhetők”, és sem az erős hideg ingerek, sem a bennünket ért pszichés stressz nem váltja ki a stresszhormonok felszabadulását. Ez a pszichikai stresszel szembeni keresztadaptáció az alapja a Kneipp-kúra széleskörű alkalmazásának, különös tekintettel a Kneipp-féle vízterápiára.

A hideg vizes kezelések első és legfontosabb haszna a vérkeringés élénkítése. Az immunrendszer működésének serkentése már az első kezelés után kimutatható. Ismert tény, hogy rendszeresen végzett Kneipp-féle kezelések hatására a meghűlések gyakorisága a felére csökken. A Kneipp terápiával jelentős eredményeket lehet elérni az immunrendszer zavaraiából eredő betegségek esetén (asztma, neurodermatitis).

A hideg zuhany (leöntés) már a régi időkben is használatos volt. Hippokratesz is ajánlotta. A görög orvosok, de különösen Hippokratesz tanait Aszklepiadesz, Kr. u. 100-ban Rómában terjesztette el, ahol rövid idő múlva a hidegvíz-kúra széles körökben alkalmazottá vált. A betegeket rabszolgák bizonyos magasságból kagylók vagy korsók segítségével leöntötték, de később a falon csöveket helyeztek el, és ezen csövek segítségével zuhanyoztak. A híres arab orvosok közül Kr. u. 929-ben Rhazesz is javasolta a hideg zuhany alkalmazását különböző betegségeknek.

Kneipp a zuhanyt többféleképpen alkalmazta, amiért is rendszere lényegesen különbözik a többiekétől. A vízgyógyászat történetét nem ismerve, önmagától jött rá a zuhany alkalmazásának célszerűségére. Eleinte a célra vedret, később öntözőkannát, majd csövet használt. Ő az öntözőkanna használatát becsülte a legtöbbször.

Az volt az elgondolása, hogy vannak emberek, akik igen félnek a teljes fürdőtől, de akik még célszerűen használhatják a félfürdőt, az ülfürdőt, a karfürdőt, a lábfürdőt és a zuhanyokat. Az egész test lezuhanyozása helyett az egyes testrészek leöntését alkalmazta, és így a szervezet ellenálló képességét lassanként fokozta.

A zuhanyjánál a víz egyenletesen ömöljön a testre, akár csövet,

akár öntözőkannát használunk. Így a zuhany a testre nemcsak hőingert, hanem egyben mechanikai ingert is kifejt. Kneipp különösen a zuhany egyenletességére ügyelt. A cső vagy öntözőkanna nyílása ne legyen tágabb, mint 18-20 mm. A zuhanyt kb. 15-20 cm távolságból alkalmazzuk. Erre a célra otthon zuhanyrózsa nélküli zuhanycsövet használhatunk. Kedvezőbb a hatás, ha a víz sugár átmérőjét egy öntözőfejvel kb. 2 cm-re felnagyítjuk. A megfelelő víznyomást úgy ellenőrizhetjük, hogy a függőleges irányban tartott locsolócsőből folytatjuk a vizet. Akkor jó, ha a víz felfelé kb. kézfeyjni szélességben spricel szét. A locsolásnál a hivatásos fürdőmester a mutatóujját enyhén a víz sugárhoz tartja, hogy állandóan ellenőrizze a víz hőmérsékletét. Hideg vizes locsolásnál a víz hőmérséklet 10-15 fok között van, meleg locsolásnál 36-38 fok között, forró vizes locsolásnál pedig 40 fok körüli. A változó hőmérsékletű locsolásnál a meleg víz hőmérséklete 38 fok körüli, a hideg vízé pedig 10-18 fok közötti. A hideg vizes locsolás többnyire 30 másodpercig tart. Vérszegényen eleinte rövidebb ideig zuhanyozzanak, mivel náluk a bőrreakció csak lassan következik be. Ezt az időtartamot Kneipp edzettebb követői meghosszabbíthatják. A locsolást abba kell hagyni, mielőtt heves nyílaló hidegérzés lép fel. A váltakozó hőmérsékletű locsolásnál a meleg vizes locsolás 1-2 percig tart, a hideg vizes kb. 20 másodpercig. Először meleg vízzel kezdenek, majd hidegre váltanak, ezután megint melege, és végül hideggel zárják le a kezelést. A locsolás után ne töröljük szárazra a bőrünket, hanem csak a kezünket húzzuk végig rajta. Ezután rögtön öltözzünk fel, és testmozgással (pl. gyors séta) serkentsük a vérkeringést.

A zuhany vagy leöntés széles körű elterjedése Kneipp egyik legnagyobb érdeme. A zuhany a vízgyógyászat legenyhébb formája. A térdzuhanyt általában állva alkalmazzák, de gyenge testalkatú és mozgássérült embereknél ülő vagy fekvő helyzetben is végezhetik. A térdzuhanyt a térdet, az alszárat és a lábakat öntözik

le. Először az ujjakat, utána lábfejet, majd az alszár mellő felületét, végül a térdet öntik le vízzel, és utána fordított sorrendben visszafelé mennek a lábujjakig. Ezután a beteg megfordul és az alszár hátsó oldalát zuhanyozzák le. A zuhanyozást a sarkon kezdik, utána a vádli, végül a térdhajlatot kezelik, ahonnan aztán visszame-

gyünk a sarokig. A kezelés alatt arra törekednek, hogy a víz sugár egyenes legyen. A térdzuhany hatása a lábfüzdönél erősebb. A vér elvezetésére, az idegrendszer erősítésére, általános edzésre és a láb egyes betegségeire alkalmazzák. Fejfájásnál a térdzuhany használata bevált. Köszvényes és reumás betegségekben is ajánlott. Mindenkor gondoskodjunk arról, hogy a beteg a zuhany előtt és után jól felmelegedjen. A vérkeringés javításával az alszárokban a pangást megszüntethetjük, és ezáltal a visszerek képződését nagyban megakadályozzuk. A rendszeres vízkúrát sokszor a térdzuhanyal kezdik.

Combzuhanynál az egész alsó végtagot kezelik. A zuhanyozást a saroknál kezdik, innen lassan föl-fel haladnak a farpofáig, itt rövid ideig kitanak, hogy a hideg víz az egész alsó végtagon egyenletesen folyjon le. Ugyanezt a műveletet a másik lábon is elvégzik. Utána a beteget megfordítják és az alsó végtagok elülső felületét is lezuhanyozzák. A térdzuhanyhoz hasonlóan itt is a lábujjaknál kezdik, és lassan felfelé emelkednek a víz sugárral egészen a lágyépig. Befejezésül az alhas és a farpofákat még egyszer lezuhanyozzák. A zuhanyozási idő 1-2 perc. A combzuhany hatása a térdzuhanynál kifejezettebb.

A karzuhanynál a beteg előrehajlik, és rátámaszkodik egy székre vagy az ülföldökád peremére. A karzuhanyt a jobb kézfejen kezdik, innen lassan a vállig haladnak, és 1-2 másodpercig a víz sugarat az egész karon lecsorgatják. Ugyanezt végzik a bal felső végtagon is. Szédülésre hajlamos idősebb embereknél ez a zuhanyforma ülő helyzetben alkalmazható.

A karzuhanyt igen kényelmes vízgyógyászati eljárás. Hatástalanilag a karfürdőnek felel meg, de

ennél erősebb reakciót vált ki. A karzuhanyt vétele után gyorsan öltözzenek fel és gondoskodjanak a kar gyors felmelegedéséről, amit úgy érhetnek el a leggyorsabban, hogy karjaikkal lassú tempóban ingamozgást végezzenek. Akik nehezen melegsznek fel, azoknál a karokat zuhany után dörzsölgék szárazra.

A felsőtestzuhanyt sajátságos vízgyógyászati módszer, melynek alkalmazása igen nagy jelentőségű. A beteg előrehajló helyzetben karjaival egy edény széleire támaszkodik, mely a lecsurgó vizet felfogja. Ebben helyzetben végzik a felsőtestzuhanyt. Úgy kezdik, mint a karzuhanyt, a vállról azonban a mellre térnek, és rövid mellzuhanyt után a jobb vállon keresztül haladva a hát jobb oldalsó részét zuhanyozzák le. Ezen a helyen egy kis ideig kitanak és hagyják a vizet a hátról a mellre csurogni. Majd a jobb vállra térnek vissza, innen a jobb mellkasfelé, azután pedig a bal mell lezuhanyozása után a bal váll és a bal hátfél oldalsó része következik a jobb oldalhoz hasonló módon. A felsőtestzuhanyt végül is a bal kar lezuhanyozásával fejezik be. Fontos, hogy a művelet alatt a beteg fejét magasan tartsa. A felsőtestzuhanynál a mellét és a hátat teszik ki a víz behatásának. Azok, akik szédülnek, zöldhályogban szenvednek, ezt a gyógyászati eljárást nem használhatják.

A felsőtestzuhanyt asztmatikus betegeknél rendelik feltűnő gyögyeredeménnyel, de idült hörghurutnál is bevált módszer.

A Kneipp kúrában ezeken a zuhanyokon kívül még hát- és egész zuhanyt, arc-, szem- és orruzuhanyt alkalmaznak. A szemzuhany kötőhártya gyulladásnál, az arczuhany pedig arcidegzsabánál vált be. A villámzuhanyt kizárólag intézeti körülmények között alkalmazzák.

A zuhanyokat vérszegény és gyenge testalkatú embereknél eleinte langyos vízzel (14-18 fok) kezdik. Itt szóba jöhet a forró-hideg zuhany alkalmazása. Ennél először 38-40 fokos vízzel öntözik le a testet, majd hideggel befejezik a zuhanyt. Ezen váltakozó hőmérsékletű zuhany azokban az esetekben érdemes alkalmazni, amikor a beteg igen nehezen melegszik fel, vagy pedig erős hideg inger elérése a cél, pl. ülföldegzsabánál.

„Ön szerint nehéz elsajátítani a vízgyógyászatot? - kérdezte Sebastian Kneipp-től egy orvos.

„Aki tudja, annak nem nehéz, viszont mindenképp érdemes tudni” - válaszolta erre a tudós lelkipásztor.

*Forrás: Dr. Albert Schalle: A vízgyógyászat ABC-je
Bernhard Uehleke, Hans Dieter Hentschel: Egészséges élet Kneipp módszerével: Megelőzés és gyógyítás
dr. Macsári Judit*

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Dr. Szonda István

Endrődi cigányzenei hagyományok

Tisztelt Olvasó!

A magyar nóta felcsendülése elengedhetetlen a cigányzenészek nélkül, főleg a korábbi időkben, amikor Endrődön több cigánybanda muzsikált. Megvolt a vendéglők, kocsmák saját zenekara, de voltak olyan bandák is, akik csak egy-egy alkalomra álltak össze. Névnapok, lakodalmak, dísznótorok nem múlhattak el nótázás nélkül. Sajnos ma már kiveszében van ez a sajátosan magyar zenei kultúra. Írásomban a történelmi előzményeiről és az endrődi cigányzenészekről szólok.

Endrődi cigányzenei hagyományok

A magyar cigányzene vagy más néven magyar nóta a 18. századtól a 20. század második feléig, a magyar szórakozás elengedhetetlen része volt. Az első ismert primás Czinka Panna (1711-1772) volt. A romantika korában a nemzeti érzés fontos kifejező eszköze volt a verbunkos zenei műfaj, melynek legnépszerűbb terjesztői a cigányzenekarok voltak. A zenész foglalkozás az úgynevezett magyar cigányok körében terjedt el, mely révén ez a réteg elismert és megbecsült csoportja lett a cigány társadalomnak. Bihari János (1769–1828) a reformkor leghíresebb primása, akinek művészelete folytán vált a verbunkos véglegesen a magyar zenetörténet meghatározó részévé. Ott voltak a cigánybandák az 1848–49-es forradalom és szabadságharc katonái között, még inkább segítették a nemzeti ellenállás ébren tartását a kiegyezésig. Elég csak néhány híres nevet említenünk: Sárközi Ferenc (1820–1890) Kossuth Lajos hadnagya és a szabadságharcban részt vevő cigányzenészek főkarizmestere; vagy Boka Károly (1808–1860) debreceni primás. A szabadságharc leverése utáni években kiemelten támogatták a cigányzenészeket, akiknek hangversenykörutakat szerveztek az országban, ezzel is fenntartva a nemzeti ellenállás szellemét. A század közepén, pedig megjelenik a verbunkos hagyományából is táplálkozó, új magyar műfaj, az énekelt dal: a magyar nóta, más néven a népies műdal. Hasonló társadalmi igény teremti meg ennek is az alapját, mint annak idején a verbunkosnak. A magát haladó szellemiségűnek tartó és érző magyar felsőbb réteg igényli egy új, sajátosan magyar műfaj létrejöttét. A két világháború közötti időszakban annyira népszerű ez a műfaj, hogy a muzikusok nélkülözhetetlen részei lettek a mindennapi életnek. Külön kell említenünk Dankó Pistáról (1858–1903), a szegedi, cigány származású dalszerzőről, aki nem hangszeres tudásával tűnik ki kortársai közül, hanem dalszerzőségével. Az endrődi cigányzenészek közül kiemelkedett ifj. Farkasinszki Imre primás, aki különleges játékával elbűvölte a hallgatóságot. Élettörténetét Márton Gábor pedagógus, helytörténész vetette papírra, mely könyv formában 1987-ben jelent meg. A leghíresebb endrődi banda tagjai voltak: Farkas József terc-primás, Dógi Guszti kontrás, Jovi Elemér brácsás, Dógi Zoltán bőgős, Farkasinszki János cimbalmos,

cigányzenekar a 20. század elejéről

Farkasinszki Imre primás, id. Farkasinszki Imre klarinétos, Farkasinszki Gyula csellós és Dógi Béla segéd-primás. Sajnos a második világháború után a cigányzenét a feltörekvő kommunista propaganda az urak zenéjének titulálta és gyakran lehetetlenítette el a cigánybandák működését. A kávéházakban és vendéglőkben játszó cigányzenekarok felbomlottak. Az endrődi és gyomai cigánybandák sorra feloszlottak az 1950-60-as években. A legtovább a Dombzögön működött zenekar, mely az 1980-as években fejezte be hivatásos munkáját. Napjainkban csupán Botos János cigányzenekara működik kisebb-nagyobb megszakításokkal.

Ne hagyjuk elveszni ezt a páratlan zenei örökséget! Támogassuk és segítsük, hogy a nagy múltú cigányzene ne hallgasson el örökre.

Endrődiek Baráti Köre hírei

Szeretnénk mindenkivel megosztani az újságon keresztül, hogy Kutasné Bálint Katalin kézi szövő népi iparművész tagtársunk „Hetvenkedéseim” című kiállításának megnyitóján kis csapatunk is részt vett a Budafoki Művelődési Házban.

Endrődiek Baráti Köre nevében üdvözlettel: Timár Imre

Rovatvezető: P. Szabó István

Gyoma néprajza

Tábori lap és versek Fülöp Imre endrődi kiskgazda hagyatékából

Fejbélyegző:

„K. u. K. Infanterie Regiment Nr. 48.
Feldpostkorrespondenzkarte
Tábori levelező-lap.

postabélyegző:

„Feldpostamt 1917. VII. 17.
Nr. 361.”

Feladó: (nyolc nyelven)

Absender-Feladó-Odesilatel-Nadawca-pošiljatelj-Pošiljač-
Presentator:
Fülöp Máté Inf. Reg. 48. III. Batalion XII. Feldkomp. Feldpost 361.

T. FÜLÖP József részére

Endrődi-tanya Rojik-sor u. p. Kondoros (Békés-megye)

A lev. lap – címertani – jobb felső sarkában domború képe; honvédek lövészárkokban, egy honvéd felállva nagy darab sziklát dob a rohamozó olaszok felé, felirata: ISONZO-ÁRMEE 1915. Két tölgyfa lomb közrefogja és egyik oldalt – magyar koronás címer – másik oldalon Habsburg ház koronás kétfejű sasos címere.

Szöveg: „917. Augustus 2.

Kedves Jó Szüleim!

Szívemből kívánom, hogy ezen lapom a legjobb egészségben találja mindnyájokat mint engem hagyot. Nekem Hálla Istennek nincs semmi bajom sem más minthogy melegem van de ez még meg járja csak másbaj ne legyen. Nincsen semmi különös úgy hallgatnak a dígók: ma levettek neki a tűzéink egy repülőét nagyon sok van neki ökörré itt zúgnak a fejünk fölött. Úgy szól épen mint a cséplőgép. Legközelebb ha küldenek kis csomagot egybe küldjenek szappant mer enélkül nagyon rossz mosni hideg vízbe. Isten velők maradtam szerető fiok és testvérök Máté.”

FÜLÖP Imre 1886-ban született Endrődön. A „Városunk Gyomaendrőd” 1995 decemberi számában írtam volt részletesebben tevékeny gazdag életútjáról. Az olvasók utólagos szíves engedelmével „Gyoma néprajza” rovatban róla szeretnék megemlékezni.

1934-ben írta: „Elfajult politika. Ugyan minek is lehetne nevezni azt a személyes gyűlölködésé fajult érdek- és véleménykülönbséget, amely most úrrá lett az embereken?” Vaszkó Bandi bácsi is ennek lett az áldozatja. Meggyőződésem. E sorok írása közben kaptam a hírt haláláról. Isten nyugtassa békében! Áldott legyen emléke!

FÜLÖP Imre endrődi kiskgazda versei

Idegenben

Messze jöttem én tetőled szülőföldem szép hazám
Most érzem csak fájó szívvel hogy szeretlek igazán
Nem tudlak én elfeledni míg szívem dobog soha!
Lett volna bár sorsom otthon rideg sivar mostoha.

Ott legalább néhány hű szív odaadón szeretett
És most talán álmában is könnyes szemmel emleget
S fájó szívvel gondol reám míg itt senki sem szeret
Hogyha baj ér, nem sajnál- de kinevet

Szép a táj de mi ez hozzád, délibábos szép hazám
Nem tud itt a magyar ember örülni sem igazán!
Csak azt várom, csak az biztat, itt egyedül engemet
Hogy még egyszer viszont látlak drága hazám tégedet
Fülöp Imre sk. 1916. október 6. Neuhaus in Böhmen.

Levelem érkezett

Levelem érkezett megnézem ki írta
Látom feleségem keze nyomát rajta
Ugyan mit ír benne? Átolvasom gyorsan
Megvan abban írva minden alaposan.

Hogy ő egészséges a kis lánnyal együtt
S neki a nagysárban a cipője elnyűtt
Mindig sok eső van a sár feneketlen
Valahová menni csaknem lehetetlen.

Hogy a Moncsi játszik sok mindent megkérdez
A zászlókat nézi anyám milyen kép ez?
Sokszor meg nézi s megkérdezi újra
Anyám a Jézuskát a farkas nem bántja?

És azt szeretné akár egész este
Mindig kérdezgetne anyja meg felelne
Amíg egyszer csak az ártatlanok álma
Át nem viszi őt az anygalkák honába

Egészséget kíván Isten legyen vele...
Mégegyszer üdvözöl és a levélnek vége
Ahogy elolvastam kiskönyvembe téve
Gondosan elteszem a blúzom zsebébe.

Fülöp Imre sk. 1917. febr. 1. K. u. K. Infanterie
Regiment Nr. 101. Neuhaus in Böhmen.

Háborús karácsony 1917-ben

Szent karácsony este, gyermeklelkek vágya
Szent békességgel jöjj szívünkbe máma
Jöjj! Óh jöjj szívünkbe, édesítsd meg álmunk
Édes szent békesség! Oly epedve várunk.

Mikor még béke volt szent karácsony este,
Sok ártatlan gyermek mily örömmel leste
A kis anygalkákat és a kis Jézuskát
S ezzel együtt mindig a szép karácsonyfát.

Hejh de amióta a béke angyala
Eltávozott tőlünk minden öröm oda!
Szegényes szobákban hány kis gyermek s anya
Örvendezés helyett könnyeit hullatja

S arra gondolnak ki mások karácsonykor
Velük együtt örült s hogy is mondta akkor?
Szava mintha most is még fülükben zengne
Megmozdul rá szívük, minden cseppnyi vére.

Nézd kis fiacskám itt van a karácsonyfa
Látod ezt tinektek küldte a Jézuska
Neked ezt a lovat, Juliskának babát
Jók legyetek aztán, szeressétek mamát!

És imádkoztatok hogy a kis Jézuska
Amit nektek hozott, másnak is meghozza
Oly szegénynek kinek nincs karácsonyfája
És bizony régen volt új a ruhácskája

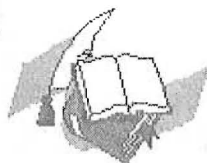
Bizony most nem úgy van nincs itthon az apa
Harctéren szenved s csak lélekben jön haza
S mikor a szobában az angyalok szállnak
Felcsendül hangja a gyermek imájának

Édes Jó Istenkém drága kis Jézuskám
Segítsd meg hozd haza az én jó apácskám
Nézzd mi árvák vagyunk ha ő nincsen velünk,
Édes jó kis Jézus hozd vissza őt nekünk

S míg gondolataik messze messze szállnak
Imádsággá válik szívünkben a bánat.
S megzendül ajkukon az anyagi ének
Dicsőség az egek örök Istenének!

Fülöp Imre sk. 1916. dec. 18. Neuhaus in Böhmen.
K. u. K. Inf. REg. Nr. 101. IXXVI. Marschkompania
(Neuhaus in Böhmen = Neuhaus Csehországban. Infanterie
Regiment = gyalogezred. Marschkompania = menetszázad)

Prodalni oldal

Sinka István PUSZTAI KARÁCSONY

A tél, mint egy öreg anyóka
jön, zsémbel. Megáll a folyóka.
Nagy batyúja van, mint anyámnak,
Az is, szegény törten, fehéren
szívétől a szívemig fáradt.
Kis pásztorasszony... Békével jött
a nagy, magyar Amenok között.

Csend volt. És egy mécs duruzsolt akkor.
Tanyák pihentek. És messze este hatkor
kürtöltek valahol. A puszta kúton
hintált az ostorfa és egy szán
danoló kocsisal suhant el az úton.
Kinn hullt a hó. Benn a vén cselédek
a pusztá bánatáról meg miről beszéltek.

Úgy hullt a hó s kavarták a szelek,
aztán szelídültek, mint az emlékezet.
Fogyok pityegtek. S búzaföldben lent
nőttek a magvak, nőttek a remények
s közöttük szép Magyarország pihent.
Rongy vándor köhécselt, a tájakat rólta,
s útba igazgatta havas mutatófa.

A tél, mint egy öreg anyóka,
jön, zsémbel. Megáll a folyóka.
Megállt a vándor is. Varnyú szállott messze.
Majd falu következett. Halkan békopogott
ajtáján egy háznak. S benn már a szent este
fényében fogadták Kapott kalácsot, bort...
S kinn a csillagokra lompos kutya csaholt.

Sík Sándor A napkeleti bölcsek

Ama csillag után.

A holdsugaras hideg éjszakában,
Mint egy fehérítő, csendes álom,
Úgy vonult el a komóty karaván.
És elől ment a három.

A sziklás föld mogorván és koparon
Feküdt el lábaik alatt.
Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton halkán haladt
És mintha fehér árnyak lengenének.
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek,
S ahol nem látta őket senkisé.

És így suhant el csendesen
Életre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.

Ama csillag után.

Kosztolányi Dezső KARÁCSONY

Eztüst esőbe száll le a karácsony,
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a Lámpafény aranylik a kalácson,
a kocka pörg, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percel édes szóval ütni el,
amíg a tél a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkörmivel

Fenyőszagú a lég és a sarokba
ezüst tükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von.

És zsong az ének áhitatba zöngve...
Csak a havas puszta, a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kőza mozdony.

Dsida Jenő KARÁCSONYI UTAZÁS

Készülődés

Karácsony közeleg.
Én állok itt az ablakom előtt,
nézem a halkan pihenő havat,
s egy kis bokrétás, száradó fenyőt
törögetek.

Ma szívem is van,
Meg-megdobban a kabátom alatt
és csilingeli ezer kis csengő:
Karácsony közeleg!
Karácsony közeleg!

Útban

Csodálkozol:
Te balga kis fiú,
Ma olyan vígnak látszol!
... Csillagáros Betlehemi éjben
hívogat máma engem is a jászol.

Megyek! Megyek!

Az ajkam úgy dalol,
míg csörgős szánkóm megáll valahol,
s letérdelve a kis Jézus előtt,
átnyújtom neki igaz ajándékul
ezt a kis, tépett bokrétás fenyőt.

Kérdezem

Mondd, kis Jézuskám,
decemberfagyon, szélen, havon át,
miért nem hozhattam Neked
egy csokor édes piros orgonát!

Most minden, minden fenyő és moha.
Pedig tudom, hogy szereted a májust,
és Teneked is szebb az orgona.

Az ünnep

Mennyből az angyal!...
Égnek a gyertyák.
Kacag az ének, terítve az asztal -
csak fáj, hogy sohse találkozik össze
a karácsony az orgonás tavasszal.

A kis Jézus beszél

Én szeretem a sápadt arcot is,
én szeretem a könnyes szemet is,
cirógatom a mellrebágyadt főt.

Akinek nincsen tette kész,
merész,

tüktető: harcos piros orgonája,
az hozzon egy kis álmodó gallyat,
sóhajtván síró imádság fenyőt,
s az én kezem megáldja.

Hazafelé

A gyertyák elalusznak
a távolodó kórus
altató, Bűvös simogató mákony...

Repül a szánkó
Csörgős csengője csilingeli csendben
Édes karácsony!...
Tündér Karácsony!...
Boldog Karácsony!...

A CSÁRDÁVÖLGYI HEGEDŰS CSALÁD TALÁLKOZÓJA

A Hegedűs család 1732 őszén érkezett Endrődre. Az összes valaha élt endrődi Hegedűs három testvér - Albert, János és Mihály - leszármazottja. A család feje a rangidős Albert volt, ő patronálta két öccsét is, emellett aktív részt vállalt a helyi közéletben, a fennmaradt összeírások szerint állandó tagja volt az előjáróságnak, 1744-ben pedig a bírói tisztséget is betöltötte. Ebből a családból származik a Hunyán élt, élő csárdavölgyi ág.

Hegedűs István és neje Denicska Mária az 1800-as évek második felében települt ki Hunyára (akkori nevén Kondorostanyára) a Csárdavölgy partján álló tanyájukba, innen a család megkülönböztető neve. Több gyermekük született, de közülük csak az 1872-ben született Mihály érte meg a felnőttkort. Ő 1896-ban feleségül vette Dobos Tímár Emerenciát, akitől 12 gyermeke született: István (felesége Rojik Eszter), Ignác (felesége Knapcsek Mária), Pál, Mária (Poharelec Imréné), Imre (felesége Koloh Teréz), Mihály (felesége Susola Olga), Gergely (felesége Hegedűs Erzsébet Viktória), Teréz (Dávid Menyhértné), Emerencia, Eszter (Varga Vincéné), Etelka (Fülöp Máténé) és Lajos (felesége Bohrát Anna).

A szülők nagy szeretetben nevelték gyermekeiket, akik mind megélték a felnőtt kort. Az ennyi emberre szűkösen tekinthető 8 kat. hold föld ellenére okos gazdálkodással mindegyik gyermeket tisztességesen el tudták látni és biztosították számukra a megfelelő hozományt is (a fiúknak egy ló és egy kocsi, a lányoknak a stafirung, szekrény, ágy). A szülői nevelés mind a mai napig kiható szeretetet és összetartást eredményezett nemcsak a gyermekek, hanem még az unokák körében is. Ennek eredményeképp a rokonság időről időre összejárt lakodalmakba, gyakran látogatták egymást, mindenki számon tartotta a másikat.

Mióta a testvérek közül mindenki elfogyott, azóta az unokatestvéreknek és a többi leszármazottaknak egyre kevesebb alkalmuk nyílt egymással találkozni, másrészt a mai felgyorsult világban ha találkozunk is, a nagy rohanásban nem sok idő jut egymásra. Ezen probléma ellenszereként 2014. október 18-án hagyományteremtő szándékkal egy családi találkozót szerveztünk, melyre az összes élő leszármazottat meghívtuk.

A program kezdeteként délelőtt megkoszorúztuk a nagyszülők és a dédszülők sírját a hunyai ótemetőben. Ezt követően délben a gyomai Fészek panzióban ebéd következett, melyen 25-en vettünk részt, ami kezdetnek nagyon szép szám. A rég nem látott családtagok nagy örömmel köszöntötték egymást, és azonnal kialakult az elképzelhető legjobb hangulat. Közben elhangzott a család részletes története 1732-től napjainkig, mely során igen érdekes és izgalmas információkat hallhattunk, valamint mindenki elmondta személyes emlékeit a nagyszülőkkel és a szülőkkel kapcsolatban, és számba vettük a ma élő rokonságot is. A szellemi táplálkozás után tállalták az ebédet, ami pohárköszöntők tarkítottak és kedélyes társalgás követett.

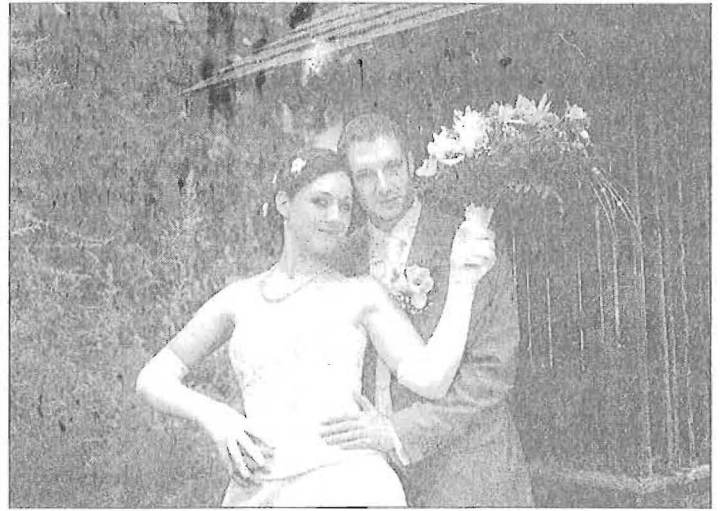
Mindenkit nagyon boldoggá tett az esemény, alig akartunk hazamenni. Ezúton mondok köszönetet mindenkinek a szervezésben és a lebonyolításban nyújtott segítségért! Úgy váltunk el egymástól, hogy jövőre ismét találkozunk!

Hegedűs Bence

(Képek még a fotóalbumban is, a 17. oldalon!)

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

SZEPESI PÉTER és SÁROSI ÉVA

2014. szeptember 13-án fogadtak örök hűséget egymásnak az endrődi Szent Imre-templomban.

MOLNÁR ALBERT ZSIGMOND és BALOG TÍMEA

2014. szeptember 20-án kérték Isten áldását házasságukra, a gyomai Jézus Szíve-templomban.

Mindkét ifjú párnak sok boldogságot, Isten áldását kívánja a Szerkesztőség.

55. HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓ

Lapatinszki Sándor és Poharelec Margit 2014. október 24-én ünnepelték 55. házassági évfordulójukat a Fészek Panzióban. További jó egészséget és sok boldogságot kíván, fiuk és családja.

Szerkesztőségünk is szeretettel gratulál az ünneplő házaspárnak, és kíván jó egészséget, Isten áldását további életükre.

SPORT

Labdarúgó hírek a Megyei I. osztályából

A november 15-iki hétvégén befejeződött a bajnokság őszi szezonja a Megyei I. osztályban. Sajnos a záró forduló küzdelmes, sok hibával tarkított fontos mérkőzésén ismét nem sikerült nyerni, a döntetlen is szinte kudarcnak számít.

A labdarúgó szövetség az elmúlt évek időjárásai tapasztalata alapján, a tavaszi szezonról két fordulót is előre hozott, amelyet még az ősszel le kell játszani a csapatoknak. Az elmúlt években, márciusban nagyon sokszor rosszabb időjárásai körülmények uralkodtak a sportpályákon, mint november végén, ezért döntött a szövetség a november végi játéknapok mellett.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2014. 11. 01. Gyomaendrődi FC – Tótkomlói TC 0 : 2
G.: --
Ifi.: 1 : 3 G.: Juhász M.

Hazai helyzetekkel indult a mérkőzés, de a csatárok nem tudták bevenni az ellenfél kapuját. Húsz perc elteltével a vendégek kihasználták a hazai védők első megingását és góllal büntettek. A komlói csatár lopta le a labdát védője lábáról, megindult vele a kapura, Sztankó fölött a felső lécre emelte, a visszapattanó labdát a második hullámban érkező vendég csatár fejrel továbbította a hálóba. A gólt követően a hazaiak görcsösen próbálkoztak, de ezeket a lehetőségeket könnyedén hátrította az ellenfél kapusa. A második félidő ismét komlói góllal indult. Egy vaktában előre rúgott labdát a hazai védők csak nézték, a vendég csatár lecsapott rá, és a kint álló kapus fölött 35 méterről a kapuba emelt. Jó pár percre beletelt, mire a hazaiak felocsúdtak a sokból. Azt követően mezőnyfölénybe kerültek, igazi helyzetet azonban ekkor sem tudtak kialakítani. A szórványos komlói kontrák viszont rendre veszélyt jelentettek a fellazuló védelem mellett. A tótkomlói csapat taktikusabb játékkal rukkolt ki, kevesebbet is hibázott, a hazaiakra bénítólag hatott a győzelmi kényszer, ami igen súlyos egyéni hibákat eredményezett és ez a vereséghez vezetett.

2014. 11. 09. Méhkeréki SE – Gyomaendrődi FC 2 : 0
G.: --
Ifi.: 0 : 2 G.:

Két egykor szebb napokat megélt csapat kiesési „rangadót” játszott. Az utóbbi hetek szokásos méhkeréki forgatókönyve szerint alakult a mérkőzés, a hazaiak támadólag léptek fel, sorra dolgozták és hagyták ki a helyzeteiket. A vendégek dicséretére szóljon, hogy nem álltak be védekezni, igaz a hazaiak kapuja elé csak ritkán tudtak eljutni. Félóra elteltével sikerült megtörni a vendégek védelmét, ami gólhoz vezetett. A térfélcserét követően is a hazaiak birtokolták többet a labdát és uralták a mérkőzést, újabb találat híján azonban félő volt számukra, hogy egy kósza kontrából egyenlíthetnek a gyomaendrődiek. A hajrában azután minden eldőlt, a csereként beállt hazai támadó 13 méterről a bal alsóba helyezte a labdát. A méhkerékiek önmaguknak tették nehezzé a mérkőzést, hogy helyzetek sokaságát hibázták el, ha a kapu előtt pontosabbak, nem kellett volna a meccs végéig bizonytalanságban tartaniuk közönségüket. A „hatpontos” meccs a hazaiak sikerével zárult, akik az idény végéhez közeledve fellélegezhetnek egy kicsit, a gyomaendrődiek helyzete ellenben tovább romlott.

2014. 11. 15. Gyomaendrődi FC – Frühwald-Jamina SE 1 : 1
G.: Csapó P.
Ifi.: 0 : 4 G.: --

Határ Győző emlékest

2014. november 13-án volt 100 éve, hogy a költő, író, filozófus, bölcselelő Határ Győző megszületett. Ebből az alkalomból Hajdú László, a Komédiás Kör vezetője irodalmi estet szervezett a Járási Hivatal dísztermében, ahol a nagyszerű polihisztorra emlékeztek. Határ Győző szövevényes életútját Hajdú tanár úr ismertette, amelyet át meg áthatott a személyes találkozások kedves emléke, hiszen a költőóriással, több alkalommal találkozott a Komédiás Kör vezetője. Ezután gyomaendrődi fiatalok, az amatőr művészeti kör tagjai több Határ Győző – verset tolmácsoltak a népes közönségnek. **Közreműködött:** Uhrin Barbara, Sipos Fanni, Laskai Renáta, Kéri Miklós, Mészáros Gábor, Zsilinszky Erika, Gubucz Szilvia, Vaszkó Ágnes, valamint a Kállai Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény két tanulója: Uhrin Andor és Varjú Dániel, hegedűn játszottak, kísért Pappné Németh Hedvig tanárnő. Az est fénypontja: **Balázs Andrea a Karinthy Színház művésznője**, a Komédiás Kör örökös tagja volt, aki debütált szükebb hazájában, hiszen amióta színésznő, először mutatkozott be Gyomaendrődön. Határ Győző: Hekus Dönci című versével nyugtázta le a közönséget. A remekművet börtönévei alatt írta a költő, nyelvezete, gondolatmenete szíporakázó. Az est baráti beszélgetéssel ért véget.

Határ Győző mellszobrát augusztus 20-án, a Kollmann lakótelep előtti parkban avatták fel. „Győző bácsi” velünk van, csendesen szemléli a gyomai tájat, amely neki mindig is „Vára és istápjá” volt.

HJ

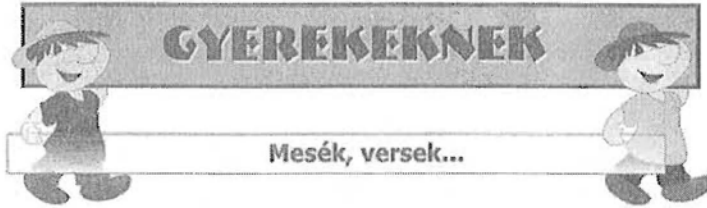
Az első félidő leginkább a küzdelmes mezőnyjátékról szólt, mintsem a foci szépségeiről. Sok volt a hiba mindkét oldalon, a hazaiak többet birtokolták a labdát, kezdeményezőbbek voltak, de az utolsó passzaik rendre pontatlanok voltak, emiatt igazán nagy helyzet nem alakult ki az első játékrészben. A második félidőre egy támadóbb fel fogású Gyomaendrőd futott ki a pályára, amely nyomban egy kapufával jelezte, hogy számára csak a győzelem az elfogadható eredmény. A következő akcióból meg is született a vezető gól, egy jobb oldali beadást Csapó 8 méterről gurított a kapuba. A folytatásban is támadásban maradtak a hazaiak, azonban csak egy újabb kapufáig jutottak, és ez később megbosszulta magát. A játékrész második felére felébredő vendégek ugyanis negyed órával a mérkőzés vége előtt egyenlítettek. A hajrára izgalmassá vált a játék. A vendégek pontatlan támadás befejezéseik miatt nem tudtak gólveszélyt kialakítani, a hazai oldalon pedig Werle ismét csak a felsőlécezt találta el, így odalett a meccslabda. A küzdelmes, sok hibával tarkított meccsen a csabaiak lehettek inkább elégedettek az eredménnyel, helyzetei alapján a gyomaendrődiek közelebb álltak a három pont megszerzéséhez.

2014. 11. 22. Gyomaendrődi FC – Szarvasi FC 0 : 4
G.: --
Ifi.: 1 : 4 G.: Farkas K.

Őszi időjárás, őszi hangulat az előre hozott tavaszi forduló mérkőzésén. Családi körülmények között, kissé mély talajú pályán került sor a szomszédváriak első „tavaszi” mérkőzésére. Mindkét csapat a biztonságra törekedett, ebből kiindulva szeretett volna eredményes lenni. Az első félidőben egyenrangú játék folyt, nem látszott meg, hogy melyik fél tanyázik a tabella elején, és melyik van gondban a végén. Szünet után a vendégek magasabb sebességi fokozatba kapcsolnak, ennek eredménye, hogy az 50. percben egy szép támadás végén a Gyomaendrődől igazolt Zsíros révén gólt szereztek. Mindez a folytatásra megkönnyítette a vendégek dolgát, hiszen a hazaiaknak menniük kellett az eredmény után, de emiatt kinyíltak, és újabb gólokat kaptak. A gólokat óriási kapushiba és a középső védők nagyon rossz helyezkedései idézték elő. A szarvasiak győzelme megérdemelt, de a helyzetek alapján a gólkülönbség talán túlzott.

Az újság minden kedves olvasójának és a sportbarátoknak Kellems Ünnepeket és Boldog Új Évet kíván a Gyomaendrődi FC vezetősége és valamennyi sportolója.

Fülöp Zoltán

A madáretető...

Nagyanyó esténként mindig mesélt az unokájának, aki örömmel hallgatta, s kérte, hogy ne a mesekönyvből, hanem a fejből meséljen, azok a mesék jobban tetszettek a gyermeknek...

Egyik este elalváshoz készülődött a kis csemete, mamája mellé ült és azt kérdezte:

- Emlékszel, kis unokám, az évszakok mesémre? Tudod, a télről, amit meséltem, no, akkor nem mondtam el, hogy mikor leesik a sok hó és befedi a tájat, szegény kis madárkák nem találnak ételmezt, ezért minden jóézésű ember készít madáretetőket és abba rak ki magvakat, diót, egyebeket, hogy élelemhez jussanak és átvészeljék a telet. -

Igy történt ez most is, mint már évek óta mindig a papa készített egy pár madáretetőt és tele rakta minden apró finomsággal, napraforgó és más magvakkal, sőt még kikasztott szalonát is egy spárgára, hogy a kismadarak zsi-radékhoz is hozzájussanak, mert az melegíti őket télen.

Történt egyik reggel, amint a papa kiment és feltöltötte a madáretetőt élelemmel, én az ablakból figyeltem, mi történik kinn. Nagyon hideg volt, a papa is sietősen megdörzsölte a kezét, mert fázott és gyorsan végezte el a madáretetők feltöltését.

Már éppen elfordult, mikor látom ám az ablakból, hogy egy gyönyörű tollú széncinke és egy veréb repül az etetőhöz. Nemsokára jött egy vadgalamb, sőt még egy fekete-terigó is. No, gondoltam, milyen jó, hogy most rakott ki magvakat a papa, legalább szegény kis éhes madárkák jól belakmározhatnak, jut bőven mindegyiknek...

- Képzeld csak el, nem ez történt – mesélte a mama.

Elkezdtek veszekedni, és megpróbálták egymást elzavarni, főleg a veréb volt nagyon hangos:

- Mit képzeltetek ti? – én itt lakom a bukszus bokrokban, nekem tette ki a gazda a madáretetőt. Ti betolakodók, miért akartok az én ennivalómból enni? Menjetez innen azonnal – szólította fel távozásra a többi madárkát a veréb.

A vadgalamb szelíden így szólt:

- Van itt bőven, a gazda jó ember, gondolt ránk is, jut mindenkinek, ezért repültem le egy kicsit csipegetni hozzátok...

A széncinke nagyon félnék kismadár, megijedt és gyorsan elrepült, így éhes maradt szegény.

A fekete-terigó egy-két szem magot felcsippentett, lerepült a földre, és ott kezdte eszegetni, de csipegetés közben is félnéken nézelődött jobbra-balra.

Majd sok veréb repült az etetőhöz, és mohón falni kezdtek. A legszemtelenebb, aki a többi madarat elzavarta, „büszkén” mesélte társainak, hogy milyen bátor volt, megfutamította a többi madarat.

Erre az öreg veréb megállt, abba hagyta az evést, a többiek is megszeppenve követték példáját...

- Ejnye-ejnye! – ezzel nem dicsekednék a helyedben – mondta, hogy ilyen csúnya irigy és mohó vagy! – hiszen a gazda sok magot tett ide nekünk, jutott volna a többi madártársunknak is.

- Nem bánom, hogy elzavartam őket – felelt a kis veréb! – Ez itt csak a mienk...

Az öreg veréb elgondolkodott. Messze-messze nézett, és régmúlt időköt idézett fel távolból a tekintete:

- Tudod, mikor én ilyen fiatal voltam, mint most te, én sem gondoltam másokra, csak magamra, hogy jól meg-tömjem a begyem...

- Ám azóta már bölcsebb és önzetlenebb lettem. Tudod, nem jó az, ha a madárnak teli a begye, de nincs egy barátja sem... Inkább legyen éhes és a többi madárral közösségen éljek, nem úgy, mint Te, irigyen, és egyedül maradjak... Gondoldkj el ezen!

A papa bejött a jó meleg szobába, s látta, hogy ott állok az ablaknál. Meg is kérdezte, hogy mit figyelek olyan feszülten.

Mindketten azt láttuk, hogy nagy a nyüzsgés az etetők körül, és egyre-másra csak a verebek maradnak, elrepül a többi madár, tanakodtunk, hogy vajon mi lehet az oka...

A papa kérdezte is, hogy szerintem miért repültek el a többiek. Mire szelíden, csendesen csak annyit válaszoltam:

- A sok veréb élelmesebb volt, s elzavarta őket, olyanok, mint az irigy emberek, csak magukra gondoltak...

Papa mérges lett!

- Milyen kis önző madár a veréb, s mennyire szapora, hát nem jutott volna mindegyiküknek?

Egyszer csak láttuk ám az ablakból, hogy egy kis veréb csiripel az etetőnél és nagyon magyarul a cinkének, rigónak, majd kis idő múlva együtt kezdték csipegetni...

- No, ezt már szeretem! – mondta az öreg veréb, szinte egyszerre vele mondta a papa is, hogy így már mindjárt más!

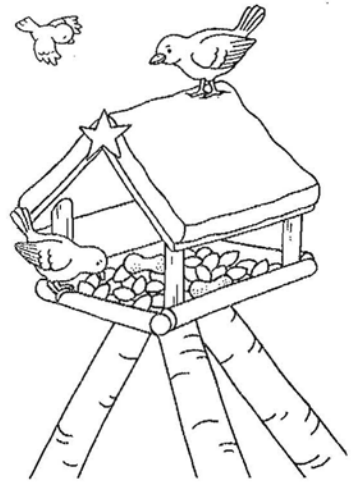
A mesémnek az a tanulsága, hogy nem szabad irigynek, önzőnek lenni, mindig meg kell osztani azon, amink van, ez jó érzéssel tölt el minket is, másokat is, így sok barátunk lesz az életben, ha figyelünk egymásra...

Az irigység nagyon csúnya dolog...

Igaz? – Ugye TE nem vagy irigy? – kérdeztem a félig alvó gyermekemtől, aki már az álmok mezején szárnyalt, s nem hallotta a mesének a végét sem...

Mosolyogva, szeretettel betakargattam, megsimogattam kis buksi fejét, álmodj szépeket, kicsim – mondtam, s én is aludni tértem a papával...

Benke Mária

Benke Mária versei

Szent Karácsony hajnalán...

Szent karácsony hajnalán,
megszületett jászolyán,
a kis Jézus, a mi Megváltónk,
bűnöktől megszabadítónk.

Több mint kétezer éve már,
eljött a fény a földre immár.
Az emberek a fényt ünnepezték,
a Messiást, a Krisztust kérték.

Isten elküldte egyszülött fiát,
hogy megváltsa a bűntől az Embert.
Az Ember ünnepli Karácsonykor
ezt a szép hagyományt...

Szeretet jár át minden Embert,
Békesség, öröm mindenütt,
Maradjon szeretet és béke
örökre bennünk Emberekbe...

Vecsés, 2009. december 24.

Téli hóesésben...

A szürke égboltot látva,
a havazásra varva,
szelíden gondolok a nyárra,
mikor perzsel a nap...

Elgondolom, hisz
minden évszak szép nagyon.
De a tél hó nélkül sivár,
az ember havazást vár...

Megborzongok, kicsit fázom,
összehúrom a kabátom.
Csak sétálgatok a kertben,
az arcomra hópehely rebben.

Nagy pelyhekben hull a hó,
nevetni támad kedvem, juj de jó!
Január van, itt az ideje,
hogy havas legyen a táj teteje.

Nézem a szürke égboltot, s
elmerengek, hogyan alakul át a pára
hópelyhekké nekünk mára?
Megfejtene nem tudom,

örök titok marad, mondhatom.
Egyre fehérebb a kertünk,
hógolyózhathatunk, s nevetünk,
mikor hóembert építünk...

Vecsés 2009. január 6.

Izges Izgek

December

Egyszerű és gyors feltét

Géppel vágott párzsit és sajtot veszünk (pl. füstölt sajtot vagy ementálit). A párizsi szeleteket enyhén megkenjük piros arannyal (akár csipőssel) és egy-egy szelet sajttal szorosan feltekerjük, fogpiszkálóval megtűzzük. Margarinnal kikent tűzálló tálba tesszük, tetejére is kevés margarint morzsolunk és néhány percig sütjük. Bármilyen főzelékhez jó feltétnek.

Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÜZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosí úton, a vásártér után

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szeglek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- Júliustól kedvező áron ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK is kaphatók!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhoz is megyek! Hétféveken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, SZENT ISTVÁN. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőterek beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal lerakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

INTER
NYELVSTÚDIO
Ny.sz.: 21381-2907

Nyelvtanfolyamok szeptembertől

Angol **újra**kezdő 40 óra, 10 hét
Alapfokú nyelvvizsga felkészítő

Tanfolyamok időpontja: november 10. – január 30.
Óradíj: 500 – 850 Ft létszámtól függően.

A „Tudásod a jövőd” program befejeződött, ingyenes nyelvtanfolyamok egyenőre nem indulnak.

számítógép kezelő tanfolyam

Decemberben újabb tanfolyam.

INTER Nyelvtanulmányok, 5500 Gyomaendrőd, Kossuth u.18.

internyelvtanulmányok@gmail.com; 20/22 970 22; 20/947-1603

kedd-péntek 15.00-18.00

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Háiba szállnak árnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DINYA ELEK, gyomaendrői lakos, 91 éves korában 2014. október 23-án adta vissza lelkét Teremtőjének. Gyászolja családtagjai, rokonai. Isten adjon neki örök nyugalmat!

ifj. FARKAS ANTAL 2014. október 21-én, 62 éves korában hunyt el, egy hónappal édesapja halála után. Gyászolja Édesanyja, gyermekei, testvérei és családjuk. Nyugodjék békességben!

GUBUCZ KÁROLYNÉ szül. Gellai Etelka 2014. november 11-én hunyt el, 75 éves korában. Gyászolja családja, rokonai. Isten adjon neki örök nyugalmat!

KATONA IMRE hunyai lakos, fél évvel felesége távozása után ő is az Örökkévalóság Honába költözött 76 éves korában, 2014. november 20-án. Gyászolja családja és a rokonság.

KONDORNÉ LÁTKÓCZKI ERZSÉBET volt hunyai lakos, életének 52. évében az Égi Hazába költözött. Hamvasztás utáni temetési szertartása a káli Nagyboldogasszony Templomban volt. Gyászolja: férje, gyermekei, szülei, testvére és a rokonság.

RONCSEK MIKLÓSNÉ szül. Tímár Erzsébet 2014. október 25-én, 90 éves korában

tért örök nyugovóra. Gyászolja fia, unokái, családja, rokonsága. Pihenése legyen csön-des, emléke áldott!

ZANYIK JÓZSEF ÁRPÁDNÉ szül. Balogh Julianna, gyomaendrői lakos, 2014. október 24-én hunyt el, 59 éves korában. Gyászolja férje, gyermekei, unokái és a családtagok, rokonok. Isten fogadja lelkét az Örök Boldogságba!

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

HÁLÁS KÖSZÖNET
MINDAZOKNAK, AKIK
JELENLÉTÜKKEL MEGADTÁK
AZ UTOLSÓ MEGTISZTELEST
NAGYBÁTYÁNKNAK,
VASZKÓ ANDRÁSNAK.

UNOKAÖCCSEI:
DANKÓ GYÖRGY,
TAKÁTSNÁNDOR

Fényképalbum

Bal oldali kép: Hegedűs Mihály (álló sor közepén) az első világháborúban az olasz fronton. Mellette balról barátja, a sártói Dávid István. A fronton kötött barátság hozadékaként Dávid István fia, Menyhért és Hegedűs Mihály lánya, Teréz később házastársak lettek

Jobb oldali kép: Hegedűs Mihály és D. Tímár Emerencia az 1940-es évek végén. Cikk a 13. oldalon!

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium hírei

Gimnáziumi egység

Fecskeavató diákszemmel

Osztályunk, a 9. A osztály keményen dolgozott - beleértve osztályfőnökünket, Hajni nénit is, - hogy a végzősök által kitalált, előre végrehajtandó feladatokat (tánc, rap, végzősök dicsőítése) sikeresen oldjuk meg. Jó hangulatú osztály vagyunk, ezek a próbák még jobban összekovácsoltak bennünket. Szinte az utolsó pillanatig intézkedtünk az „egyenpólo” érdekében, ami végül elkészült. A végzősök egyáltalán nem hagytak bennünket unatkozni a golyahéten, mert az előzetesen kiírt feladatok mellett a nagyszünetekben is gondoskodtak újabb és újabb feladatokról, melyek segítettek bemelegíteni bennünket a „nagy napra”. A dicsőítés ugyan nem sikerült olyan jól, mint a „béseké”, de nem törtünk meg: hátra volt még a rap és a tánc, ez utóbbit kétszer kellett előadnunk, olyan fergeges volt. A bemutatott produkciók, a szünetekben és a Fecskeavató napon tartott vetélkedők pontszámai alapján a versenyen a 9. B osztály nyerte. Azért mi is nyertünk valamit, egy örök emléket, ja, és egy tálca sütit, amit még egyszer nagyon köszönünk a végzősöknek!

Farkas Adrienn 9. A osztályos tanuló

OKTV - November 11-én iskolánk diákjai is részt vettek a Országos Középszintű Tanulmányi Versenyen angol nyelvből, ahol Fekécs Gergely 12.A osztályos tanuló továbbküldhető (84%-os) dolgozatot írt. A második fordulóra 2015 februárjában kerül sor. A verseny többi résztvevőjének (Czibulka Alex, Kun Zsigmond, Tari Zsolt - 13.A osztályos tanulók) is gratulálunk teljesítményükhöz.

Beiskolázás

A nyolcadikos végzős diákok számára elérkezett az idő, hogy eldöntsék, merre tovább, hol folytatják tanulmányaikat az általános iskolát követően. Ebben szeretne iskolánk segítséget nyújtani a pályaválasztási szülői értekezletek és a nyílt napok keretében, amikor megismerhetik az érdeklődők a képzési kínálatunkat, a tanórán kívüli egyéb lehetőségeket. Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a helyi általános iskoláknak, amiért lehetőséget adtak számunkra a közvetlen bemutatkozásra. A tájékoztatás során az iskola vezetősége, tanárai mellett tanulók is közreműködtek a beiskolázásban, akik személyes tapasztalataikról, elményeikről számoltak be. A továbbiakban minden érdeklődőt szeretettel várunk a szülők számára ajánlott „Nyitott kapuk hete” alkalmával 2014. december 1-5-én 7.50 és 14.45 között a gimnázium Hősök úti épületében.

Általános iskola

2014. november 19-én rendhagyó versmondó versenyt hirdetett (második alkalommal) a szentesi Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola Duó dallam nélkül címmel. Sok kis- és nagydiákot, illetve felkészítő tanítókat, tanáraikat ihletett meg a cím, csalta elő kreativitásukat Szentestől Hódmezővásárhelyen keresztül. Hallottunk modern gyermekverseket, klasszikusokat, vidámakat, komolyakat, egyedi módon, párban előadott verseket, versmondásokat. Színvonalas, ötletekben gazdag produkciók születtek, melynek „eredménye” - a tapasztalatszerzésen túl - a jókedvűen eltöltött délután volt. Iskolánkat - a megjelent 126 gyermek közül - tizennégyen képviselték. Mindannyian remekül helytálltak. Két nyolcadikos tanulónk, Bene Boglárka és Nótári Mihály a 7-8. osztályosok kategóriájában **második** helyezést ért el. Felkészítőjük: Polányi Éva tanárnő. Gratulálunk valamennyi résztvevőnek és felkészítőiknek!

Bibliatörténeti játékos vetélkedő

„Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Máté evangéliuma 18,20)

2014. november 21-én **Bibliatörténeti játékos vetélkedő** került megrendezésre iskolánkban. A versenyre Mezőtúrról, Gyuláról, Békéscsabáról, Orosházáról, Békésszentandrásról, Szarvasról érkeztek hozzánk a katolikus iskolák alsó tagozatos diákjai nevelőikkel, hitoktatóikkal. Előzetes feladatként rajzpályázatot hirdettünk a résztvevő gyermekeknek „Állatok a Bibliában” címmel, illetve Szent Imre herceg életéből kellett felkészülniük a tanulóknak. A rendezvényen Tóth Ferenc igazgató úr köszöntötte a versenyzőket, majd Czank Gábor katolikus plébános közös imádsággal nyitotta meg a vetélkedőt és Szent Imre életéről mesélt a gyermekeknek. Iskolánk második diákjai kis áhítattal üdvözölték társaikat. A délután folyamán játékos formában adtak számot a kisgyermekek tudásukról, ügyességükről.

Minden csapat izgalommal várta az eredményhirdetést, amelyet a harmadik osztályosok drámatikus játéka és közös énektanulás előzött meg.

A vetélkedő eredménye:

- I. helyezett: Karácsonyi János Katolikus Általános Iskola, Gyula
- II. helyezett: Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda, Békéscsaba
- III. helyezett: Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda, Mezőtúr

Ezúton szeretném megköszönni az iskola vezetésének, a kollégáimnak, a technikai dolgozóknak az áldozatkész munkáját, támogatóink önzetlen felajánlását, anyagi hozzájárulását!

Mészárosné Kiss Katalin
tanító

Támogatóink:

Color Shop Papírbolt
Tapír-Papír Írószerbolt
„Kalamáris” Papír-Írószer
Melódia Üzletház
Szőke és Szujó Kft. Csárdaszállás

Hornok Erika
Tóthné Kovács Edina
Szabó Imre
Sánta Endre Zoltán
Darnai Péter

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Matematikai zseni palánták

A Kis Bálint Általános Iskolából hat csapat nevezett a népszerű Bolyai Matematikai Versenyre. 2014. október 10-én, Szarvason, a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda adott helyet a regionális versenynek.

Eredményhirdetés november 6-án, az Erkel Ferenc Zeneiskolában volt Gyulán, ahol a Fekécs Éva tanárnő által felkészített csapat az előkelő negyedik helyezést ért el 49 csapatból! Versenyzők: Deli Boglárka, Németh Regina, Munkácsi Lili, Vincze Levente. Szeretettel gratulálunk!

Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny

2014. november 7-én, Szarvason, a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskolában az anyanyelvi csapatverseny regionális fordulóját írták a gyerekek.

A Kis Bálint Általános Iskolából egy hatodikos és egy hetedikos csapat mérette meg magát. A nagyobbak 60 csapatból: 13. helyezettek lettek, míg a hatodikosok: 67 csapatból: 24. helyezést értek el.

Felkészítő tanárok: Forgácsné Gyetvai Krisztina és Hunya Jolán.

Szavalóverseny Gyulán

A gyulai Karácsonyi János Katolikus Gimnázium 2014. november 14-15-én a József Attila-díjas gyulai költő, Simonyi Imre tiszteletére emlékversenyt rendezett.

A XIV. Simonyi Imre Emlékversenyen részt vett a Kis Bálint Általános Iskolából Weigert Csenge 8. a osztályos tanuló. Először egy kötelező Simonyi-köteményt mondott el Csenge, majd egy szabadon választott művet, amely Szilágyi Ferenc: Őszi honvágy című verse volt. Nagyon jól sikerült mindkét versmondása.

A népes mezőnyből 23 szavaló volt ebben a korcsoportban, a negyedik helyezést érdemelte ki. Felkészítője: Hunya Jolán tanárnő.

JUBILEUMI GÁLA

A „Gyomaendrődért Emlékplakett” kitüntető díjjal büszkélkedő Színfolt Mazsorett Csoport 2014. november 8-án, a Katona József Művelődési Központban ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. A fergeteges gálán az együttes jelenlegi, aktív táncosai, az alapító tagok közül Nyíri Dóra, Mészáros Nikolett, Székács Beáta, Galgóczi Krisztina, valamint a volt mazsorett táncosok és a szülők is táncra perdültek. A bevonuló zenére – Honvédbanda szól a Stefánián – a Szarvasi Hagyományörző Fúvós Zenekar játszott – ötvenkét táncos masírozott be zászlókkal, mazsorett botokkal. Szemet és szívet gyönyörködtető volt a sok szép, ragyogó szemű gyomaendrődi fiatal. A megnyitó ünnepségen Toldi Balázs polgármester köszöntöje után, Ágostonné Farkas Mária igazgató, képviselő asszony is köszöntötte a mazsorett – táncosokat. A Magyar Majorette Szövetség elnök asszonyának üdvözlő sorait Nyíri Dóra tolmácsolta. A jubileumi ünnepség első műsorszáma a Fejérvári induló volt, a Margaréták és a Színfolt közösen táncoltak a klasszikus zenére. Az est folyamán nemcsak csoportos és mini formációt láthattak az érdeklődők, hanem bemutatkoztak a leg-

ügyesebb szóló – páros – és trió mazsorett bot és pompon kategóriában egyaránt. Szépséges és torokszorító érzés volt Knapcsék Kityt elbűsűztatni táncos társaitól, aktív „színfoltos” mazsorett éveitől és az együttes vezetőjétől. Monti: Csárdás című koreográfiája és a táncosok előadasmódja megdobogtatta nemcsak a lányok, hanem a nézőközönség szívét is. A világító botos szám és a kilenc szülő rock and roll tánca megkoronázta a megható pillanatokban és élményekben teli rendezvényt. Végül a hatalmas torta felvágására került sor, amelyet Piroska Attila tánc asszisztens készített Fekécs Fanni és Jónás Izabella társaságában.

A Színfolt Mazsorett Csoport Gyomaendrőd hírnevét megszire röpti, és a várost méltón tudja képviselni nemcsak fesztiválokon és versenyeken, hanem a különböző kulturális – és sport rendezvényeken egyaránt.

Köszönjük a SZÜLŐK és a következő személyek anyagi, erkölcsi segítségét: Toldi Balázs polgármester, Ügyrendi, Oktatási- és Kulturális Bizottság tagjai, Timár Irén alpolgármester asszony, Kardos Ferenc, Gschwindt Mihály, Gózan Sándor, Jakus Imre, Poharelec László, Medve Norbert, Gyomai Kner Nyomda Zrt, Vida Béla, Fekete Lajos, Tótkaép Kft, Dr. Bagi László, Tapír-Papírbolt, Lengyel László (Dévaványa) Kovács Károly (Dévaványa) Tímár András, Bánfi István, Gellai Tünde, Gonda Anikó, Yucca virágbolt, Kis Bálint Általános Iskola vezetősége, Dr. Szonda István, Lustyik – duó, Szarvasi Hagyományörző Fúvós Zenekar.

Hunya Jolán
Színfolt vezetője

ELISMERÉS

A város kulturális életének megszervezésében végzett példaeértékű munkásságáért Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Hunya Jolánt „Gyomaendrőd Város Kulturájáért” elismerő oklevelben részesítette. A díjat átadta Toldi Balázs polgármester.

Endrődi Szent Imre búcsú november 8-án

Fotó: Dr. Szondai Istvánné

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Hídfő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

00 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240

feszekpanzio@mail.globonet.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Ajánlataim:

- virághagymák, rózsatövek (tulipánok, jácintok, nárciszok)
- virágföldek, virágtápok, műanyag virágcserépek
- kandallók, szenes kályhák, kályhacsövek
- demizonok, műa. kannák, műa. hordók
- takaróponyvák, fóliák, p.p. zsákok, raschel zsákok
- dróthálók, raschel hálók, kötöző drótok, spárgák
- gumicsizmák, esőruhák, védőkesztyűk
- szegek, csavarok, Reisser csavarok
- fejszék, balták, fűrészek, kéziszerszámok
- festékek, ecsetek, zsákos anyagok
- cefrés hordók, cefredarálók, segédanyagok
- rágszálóirtók, csapdák, ragasztók
- kisállat eledeltek, kiegészítők

**Békés, boldog karácsonyt!
Várom vásárlóimat!**

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2014. Karácsony

Karácsonyi melléklet

MÁCZ ISTVÁN

ADVENTEM CSEPP A VÁRAKOZÁS ÓCEÁNJÁBAN

Mily jelentéktelen egy emberi szív várákozása bármi után. Az ember maga is majdnem semmi a mérhetetlennek tűnő Mindenségben. Mégis szívem várákozása, különösen az Isten iránt, különös értéket kap, ha úgy fogjuk föl, hogy az nem más, mint egy csepp a Mindenség várákozásának óceánjában. Évtizedekkel ezelőtt lát-tatta ezt meg velem Teilhard de Chardin. Őt idézem:

„Azok a csodálatos idők, amelyek megelőzik az első karácsonyt, nem üresek, belőlük sem hiányzik Krisztus. Azokat is hatalmas befolyása járja át. – Fogantatását készítik elő a kavargó kozmikus tömegek, és ennek érdekében rendeződnek a bioszféra életárjai. Születésének előkészítése miatt gyorsul az ösztön fejlődése, s a Földön érte feslik ki a gondolat virága.

Balgatag módon ne türelmetlenkedjünk amiatt, hogy időtlen idők óta kellett várnunk a Messiás eljövételére. Hogy Jessze törzse kihajthasson, s az Emberiség kivirágozhasson, ahhoz sok idő kellett:

- az ősember gigászi és névtelen küszködése,
- Egyiptom hosszan érlelődő szépsége,
- Izrael nyugtalan várákozása,
- a keleti misztikák felszálló illata,
- a görögök agyonfinomult bölcsessége.

Mindez az előkészület kozmikusán, biológiailag volt szükséges, hogy Krisztus az Emberiség színpadára léphessen. S

mindezt a munkát az Ő lelkének aktív és teremtő hajnala serkentette, mert ez az emberi lélek volt kiválasztva, hogy új élettel járja át a Mindenséget. **Amikor Krisztus megjelent Mária karján, az egész világot kezdte magasba emelni.**

E szüntelen vágyó várákozás óceánjában várákozásunk csepp lesz a végtelenség érzetével.”

Adventem csepp csupán, de az Emberiség várákozás-óceánjának csöppje. Ő nem „majdnem semmi a Mindenségben”, hanem valaki minden ember, aki várákozásával hívja, „csalogatja”, kikönyörgi, hogy Isten, ha már megteremtett hozzánk jöjjön, magához, magába emeljen.

Hogyan várjuk? Legalább várjuk Őt úgy, mint szülő gyermekét, gyermek az

apját, anyját, szerelmes szerelmesét? Úgy várjuk-e legalább, mint a véges a Végte-lent, halandó a Halhatatlant, kérdések a Feleletet, részek az Egészet, esendő a Tel-jességet, beteg az Orvost, vétkes az Irgal-mat, boldogtalan a Boldogságot, EMBER AZ ISTENT?!

Úgy tűnhet, mindez túlzás. Lehet... De lehetséges is. Lehetséges, ha van bennünk csend. Alázat. Éberség. Feltétlen hit. Öröm. Remény. Ima. (Tudom én, itt és ma élek: nagy a láрма, a zaj, a reklámok ára-data, a főtéren felállított pavilonok vásári zajlásában alig találni meg a Betlehemet. Mégis...)

Advent van. Gondoljunk rá: várákozásunk csepp a Mindenség várákozásának óceánjában.

KEGYELENTELJES, ÁLDOTT KARÁCSONYT KÍVÁNUNK KEDVES OLVASÓINKNAK!

KI NEKEM JÉZUS?

(A Vigília szerkesztőségének kérdésére adott válaszokból szemezgetve állítottuk össze Karácsonyi számunkat.)

BÁRDOS LAJOS zeneszerző, karnagy (1899-1986)

Hogy kicsoda? Gyermekkoromban nem több mint az izgalommal várt karácsony. Gyertyafény, indián könyv, kisvona. Nagydiák éveimben: kamaszos fölénnyel lefitymált „legenda”. Azután katonasor, háború, felnőtt élet, és lassanként bizonyossággá vált számomra, hogy Ő csakugyan az, aminek magát mondta: **út, igazság, élet.**

Út. Tudom, merre járjak, tudom, merre haladjak. Senki nem mondta, hogy a helyes út sima és kényelmes. Merdek és göröngyös az. De a sziklamászó is ezt keresi. És ahogy halad fölfelé, egyre szebb kilátás, egyre főnségebb az érzés. És ha vissza-visszacúsúzik az ember az út nehezein, ki ad erőt az újra-meg újrakezdéshez? Ő.

Igazság. Nincsen szava, amelyik tévesnek bizonyult volna. Pedig ugyancsak cifra évezredekert ért meg az én nemzedékem. De minden fordulatban, minden forgatagban bevált szavainak igaza. Soha semmi bajom nem lett abból – de másnak sem! -, hogy például megfogadtam legfőbb szavát is: szeresd felebarátodat! De sokszor nem volt ez könnyű! Gáncsokat, vádaskodásokat nem visszabosszulni, hanem baráti kéznyújtással elfeledetté tenni... ki adott ehhez erőt? Ő.

Élet. A szó határtalanságából most csak a teljességet idézem. Zöldfülű siheder koromban együtt fújtam a fújókkal: micsoda abszurdum! Egyszer azt mondja: békét, máskor: kardot. De hát az élet pontosan ilyen. Telve ellentmondásokkal, szélsőségekkel. Igenis, óhajtuk a békét, de ha kell, fegyvert ragadunk feldúló ellen. És az a sok egyéb fekete-fehér, igen-nem? Bánkódjunk-e folyton vagy vigadjunk? Nem vagy-vagy, hanem is-is: nagypéntek is van, és húsvét is. A férfi magánya, vagy a házasság boldogsága? Nem vagy-vagy, hanem is-is: szerzetesnek lenni éppoly fennkölt életeszmény, mint ahogy a házasság szentség. (Amihez megint csak Ő ad erőt.) Van pap-fiam is, és vannak családos gyermekeim is. Mindegyik boldog az ő élet-állapotában. És én sokszorosan boldog áltáluk.

És Ő általa, aki út, igazság, élet. Vagyis az igaz életre vezető út.

Karácsonyi bölcsődal

Szűz Mária várja, várja,
Aludjon el Jézuskája
Átöleli szűz karjával
Melengeti szép arcával.

Aludj, aludj én szentségem,
Csillag jön a széles égen
Fényes útját bölcsék járják,
Áldásodat várva várják.

Aludj, aludj boldogságom.
Harmat csillog minden ágon.
Pici tested gyöngye, mégis
Tied lesz a föld is, ég is.

GYÖKÖSSY ENDRE református lelképásztor, pszichológus, író, költő (1913-1997)

Ismerjük mi Jézus Krisztust, akiről az Ige beszél? A mindenséget betöltő Jézus Krisztust?

Gondolatok-e már a Mindenséget betöltő Krisztusra? De előbb

azt kellene kérdeznem, hogy gondolunk-e olykor a mindenségre? Nem vagyunk-e kicsit hasonlatosak ahhoz a svájci paraszthoz, aki fönt élt egy magas hegytetőn néhány tehénkéjével, fagerendákból összezácsolt házikójában, és 1945-ben lejött egy kis hegyi faluba, ahol megtudta, hogy világháború volt, de már vége is van...

Gondolunk-e arra, hogy a mindenségben ez a sárkúpac, amelyen élünk, 108 ezer kilométeres sebességgel száguld egy - 250 (mínusz!) Celsius-fokú, jég hideg űrben, abszolút sötétben a világ-mindenségben; és egy basutó vadász, aki az egyenlítőn hasal, és azt hiszi, hogy mozdulatlan, míg lesi áldozatát, másodpercenként 464 métert tesz meg.

Hallgassuk meg az Efezusiakhoz írott levél szövegét: „Aki leszállott, ugyanaz, mint aki fel is ment; minden égnél feljebb, hogy a mindenséget betöltse.”

Gondoltál-e már arra, hogy ha csak egy fokkal közelebb keringene hozzánk a Hold, akkor a tengerek elönténék a szárazföldeket, és ha egy fokkal távolabb keringene a Hold Földünkötől, akkor megposhadnának a tengerek. Semmi ezen a földön ki nem vonhatja magát a mindenség rendjének, ritmusának végtelen és változhatatlan lüktetése alól. Minden a végtelen Rend ritmusára lüktet, tévedhetetlenül. Csak egyvalaki, egyetlen egyvalaki teheti meg, hogy azt mondja: kivonom magamat a Rend alól! Egyetlen egy teremtménynek ezen a földön engedtetett meg, hogy ha akar, a Rend szerint él, ha akar, rendetlenül él, kivonva magát a végtelen, lüktető Rend ritmusából. Ez a mi kiváltságunk: az emberé. És ez a mi tragédiánk: az emberé. Mi vagyunk az egyetlen teremtmény, akik azt mondhatjuk: mi nem törődünk a Renddel!

Tudunk mi a végtelen Renden kívül is rendet csinálni! Tudunk mi külön rendet is építeni! Történelmünk kezdete óta. A méh, a hangya társadalma mindig ugyanaz, mert mindkettő örök Rend szerint él. De mi mindig mást akarunk csinálni, mint ami a mi rendünk volna, mint ami a mi feladatunk.

Ma már ott tartunk, hogy módunkban és lehetőségünkben van ezt az isteni szeretettel ápolt, melengtetett, agapéval porgetett, irányított, tengelyét-hajlított földet akár el is pusztítani, a mi rendetlen rendünkön belül. Ezt a Földet, amit a teremtő Isten Paradicsomnak formált! Nem a Teremtő hibázta el, hanem mi, akik a Rendből kilépve, külön rendet akarunk formálni, és külön rendre rázzuk az életünket.

De mert Teremtő Isten, a végtelen Agapé a Mindenségben nem akarja, hogy ez a Föld Pokol maradjon, ezért egyszer a végtelen Mindenség Rendje tengelyének a közepéből kipattintott egy szik-

rát egy asszonyszívbe, aki világra hozta. És ott, a betlehemi bölcsőben növekedett az, Akit mi így nevezünk: Ember Fia és Isten Fia; aki egyszerre kozmikus Krisztus is.

A Kozmosz rendjének, lüktetésének egy ide, a Földre pattintott szikrája! Hogy mi újra megtalálhassuk rendünket a világmindenségben is. Hogy újra rá tudjunk hangolódni, hogy újra megtaláljuk a Rendet a rendtelenségben belül! Anyira szereti az embert a kozmikus Jóság, a kozmikus Agapé, hogy újrakezdte velünk! Az újjáteremtésben újrakezdte velünk! Újjá akar teremteni minket a Krisztusban!

Nos, nemcsak az a mi kiváltságunk, hogy szabad kilépnünk a Mindenség Rendjéből, hanem megengedte Isten Krisztusban, hogy szabad oda visszalépnünk. Szabad előről kezdeni. Szabad észrevennünk a Krisztust, és mint egy kozmikus alaphangra, újra ráhangolódhatunk. Szabad rácsodálkoznunk, szabad felfedeznünk, szabad megtalálnunk itt, ezen a Földön, már ebben a kis életben azt a nagy Rendet, ami szerint minden, de minden él a világmindenségben.

És: aki kéri, bibliai nyelven: aki a Szentlelket kéri, az Isten Szentlelkének kozmikus áradását: „Jöjj Szentlélek Úristen”, töltsd be, újra töltsd be a mi szívünket, hogy „ép” legyen! Aki ezt kéri, aki ezt hívja, annak az életét az örök, kozmikus Renddel betölti. És annak rendbejön az élete!

És aki betölt, az ugyanaz, Aki leszállott, és Aki föl is ment, hogy a világmindenséget, az egész Kozmoszt betöltse. Mi ebből nekünk, modern embereknek a hasznunk?

Élek! Végre emberi életet: a Krisztusban! Isten Fiának az életét a Krisztusban! Kozmikus életet a kozmikus Krisztussal!

Ez a haszna: Egy végtelen rend a lényed mélyén! Olyan békeesség, amit a világ nem adhat, és el se vehet. A Kozmosz nyugalma! Visszakerültél a Rendbe: az Isten Lénye lüktetésének rendjébe, a Krisztus által. Visszakerültél, hogy magad is a Rend embere legyél embertársaid között s egy emberibb Rend munkása: a jövő embere, a Teremtő dicsőségére és a föld hasznára.

„Jézus nem vallásalapító volt, hanem életformát hozott erre a véres bolygóra. Hosszadalmas hitmagyarázatok helyett ennyit mond: „Gyere, és kövess engem!”

„Árnyék mögött fény ragyog,
Nagyobb mögött még nagyobb,
S amire nézek, az vagyok.”

WEÖRES SÁNDOR költő, műfordító (1913-1989)

Számomra csak egy ember létezik: Jézus. Jézus létezik- és ő létezik mindazokban, akik benne és általa léteznek. Azért írok, mert jobban, pontosabban ki akarom fejezni az azonosságot Jézussal bennem és másokban. Füttyülök rá, hogy hányan olvassák, vagy hányan nem olvassák a verseimet.

Egyetlen célom: egy fokkal közelebb hozni a jóakarátú, érzékeny olvasót ehhez az azonossághoz, a Jézussal való egységhez.

Kereszt-árnykép

A kereszt felső
ága égre mutat,
nagy örömhírt tudat:
„itt van a te utad”

a kereszt két karja a légbe szétszalad,
rajta sovány kezek tört vért virágnak:
„vigyázz: ör a lélek, de a test megszakad,
kétfelé visz ösvény s te szabad vagy, szabad”

a keresztnek alsó
ága földre mutat:
„veszöldj: itt áss kutat,
lásd benne arcodat.”

OTTLIK GÉZA író, műfordító (1912-1990)

Ha jól értettem, s a kérdés nem az, hogy mit jelent Jézus a világnak, az emberiségnek, az elmúlt és eljövendő évezredeknek, hanem hogy nekem, személyesen, budapesti lakosnak kicsoda Ő, akkor könnyű válaszolni rá.

Uram és Megváltóm. Miként arra a kérdésre is van felelet, van szó, hogy például ki volt nekem egy kecskeméti születésű Szabó Erzsébet Otlík Gézáné. Anyám. Fölöttem pedig a csillagos ég. De hogy mit jelent nekem a csillagos ég, anyám vagy Jézus, ezen sem elmélkedni nem szoktam, sem válaszolni nem tudok rá. Nem is tartozik másra, bizalmas magánügye kettőnknek, nekem és a csillagos égnek. Az emberi nyelv eddigi jelentéskészlete, összetételének szabályai, gondolkodásunk meglévő fogalmi felszerelése nem teszi lehetővé, hogy ilyen - nyelven inneni és nyelven túli, intuitív megragadható - tartalmakat kifejezzünk (ahogyan egyszer a regényről szólva próbáltam demonstrálni). A legfontosabb dolgokról nem tudunk beszélni, vagyis gondolkodni sem létezésünk alapjai - a hallgatás mélyén - sértetlenül őriznek ép, teljes tartalmakat. A nyelv fel tudja bontani roppant összetettségüket részjelentésekre, érzelmi, indulati, etikai, esztétikai, gondolati, akaratú jelentésekre. Ezek az értelmezések mind csonkák, hamisak. Az író a nyelvet nem ebben az értelmező, felbontó funkciójában használja, hanem éppen ellenkezőleg, mondhatnánk visszaélve a nyelvtan szerkezetével és a szavak jelentésrendszerével, versében, regényében a világ eredeti épségét és teljességét igyekszik visszaállítani. És ha ez egyáltalán sikerül neki, csak a szövegébe beáramló hallgatásokkal sikerülhet. Ha pedig nincs benne a művemben mindez, anyám, az égbolt, Jézus, akkor semmi sincs benne.

Nem néven nevezve kell jelen lenniük - a vers nem a csillagokról szól, nem Jézusról, nem a költő anyjáról - hanem valóságosan. Ha Ő nem áradt bele a mégoly profán, világi jelentésmozzanatokból összerakott művembe - ha másként nem, hát mint szomjúság, halhatatlan vágy, a szarvas kívánczósága a szép hűvös patakra -, akkor nem is hoztunk létre semmit.

NEMES NAGY ÁGNES költő, műfordító, esszéíró (1922-1991)

Természetes ősi mozdulat az, ahogyan az ember ősi isteneit földi formába zárja. Szemet ad nekik, hogy lássanak, arcot ad nekik, hogy lássuk őket. De ezek az ősi istenek nem jártak meg egy nagy utat. A kezdet útjelzői ők, s nem ismerik azt az ívet, amely az emberi gondolkodás, az idő lépcsőfokain a földitől, a fizikaitól az elvontig vezet és vissza. Ezen az úton mi, emberek - úgy érzem -

megtudtunk valamit.

Első tudomásunk, magyarázat-keresésünk, filozófiánk bizonyára a sokistenhit volt, második lépésünk az egyistenhit felé vezetett, talán Ekhnátonnal, a vallásújító fáraóval. Harmadik lépésünk pedig az absztrakció lépcsőfokain a mózesi volt, a Láthatatlan Isten megjelenése a tudatban, mint egy végtelenbe vesző lépcsősor már „modellálhatatlan” tetején. De itt nem ér véget a történet. Az ív visszahajlik, „valaki a lépcsőn leszáll”, ahogy Victor Hugo írja. Jézus története nekem a megtestesülés története. Végző absztrakcióink, végső vágyaink, képzeletet túllépő képzeleteink formába öltözése. Akárcsak a művészet örökös gyötrődése, hogy a megfoghatatlannak formát találjon. Milyen formát? Emberi formát. A korlátlan helyett korlátozottat, a végtelen helyett személyeset, törekenyet, halandót. Jézus törekenysége – talán ez az, ami legmélyebben érint.

Lehet-e többet láttatni, lehet-e többet mondani az időben, „Isten versének ritmusában”, mint emberi formán át a határtalant? A Jézus-kép előtttem a végtelen eszme kézfogása múlandóságunkkal.

VASADI PÉTER költő, író (1926-)

Nemrég találkoztam egy idős domonkos atyával. Ült a sarokba állított karszékén, bő, steppelt, fekete papi köntös volt rajta, s egy hitben igen újonc barátom ugyanazt a kérdést tette föl neki, amit nekem a Vigília: – Az atyának kicsoda Jézus Krisztus?... Halkan kérdezett a fiatal író, lélekkel, izgalommal, kíváncsian. Az öreg domonkos ránézett, majd le a kis, kopott szőnyegre a lába elé, s elmosolyodott. Alig hallhatóan, gyöngéden kifutott az órából a levegő, eltelt egy perc így, csöndben, néztük ketten a ráncos arcon a maradandó mosolyt, az atya lassan az ablak felé fordította a fejét, kinézett két rezgő levelű nyárfára; alkonyodott. Visszafordult, még mindig mosolygott, s ezt mondta a barátomnak: – Érted, kisfiam?... A barátom halkabban, ahogy kérdezett, ezt válaszolta: – Azt hiszem, értem... A konyhában kávé rotyogott, valaki üvegpotharokat koccintott össze, az atya, mintegy magának, hozzátette:

– Jézus az életem.

Ha neki, ennek az Afrikát, Dél-Amerikát megjárt, nyolcvannyolc éves szerzetesnek az élete lehetett Jézus, akkor ő élet. Mert az ember testi-lelki összeroppanás nélkül nem álltathatja magát majd egy évszázadig. Nem csaphat be tíz- és tízezer embert valótlansággal. Nem oldozhat föl annyi bűnt, amennyi megtöltené a Fekete-tenger medrét. Nem oszthatja ki a Testet kétszázézerszer Testként, ha az nem Test. Nem súghatja ugyanannyiszor tévesen: Krisztus Teste! És ha ennek az egy embernek igaza van, és ha ehhez az igazsághoz a hite vezette el őt, akkor a hit csoda. Mert ez a hit sokszorozta meg csekély emberi erejét, s tömegeket éltetett vele. Krisztus a csodás kenyérszaporítást vitte végbe az ő személyes életében, s miközben aratómunkásává tette, a búzája is lett.

„Nekem”; kell ez a szó ebben a kérdésben? Fontos az, hogy nekem? Nem az-e a fontos, ki vagyok én neki? S általa ki vagyok én magamnak? És másnak? A másinak? Mivé tesz ő engem? Mikor arra sem válaszolhatok kielégítően, ki vagyok én, hogy tudnék arra, ki ő, hacsak nem azzal, amit ő mondott magáról? S amivel meghatározott engem is - magamnak? Az ő nyelve - miután mindent elmondott - a csönd lett; kinek van közülünk csönd-erejű szava az Élethez? Az Életről? Simone Weil azt írja: Uram, ne te szeress engem, hanem add, hogy én szeresselek téged. Engem nagyon nehéz szeretni, ha egyáltalán lehetséges. Téged azért nem nehéz, mert te vagy a szeretet. Tehát ha te azt kívánnád, kárhosszam el, boldogan megtenném. Mit lehet ehhez hozzátenni?

Ezt, Szent Ferenc szavával: Imádunk téged, legszentebb Urunk Jézus Krisztus, itt és a világ minden templomában, és áldunk téged, mert szent kereszteddel megváltottad a világot.

Az „itt” azt jelenti, a földkerekségen, bárhol. Csak „itt”-ek vannak, és templomok. Más hely nincs. Tehát te vagy az egyetlen Hely is, mivel Élet vagy.

Az egyetemes emberi elsötétülés korszakában honnan a világozottság azok arcán, akik őt szolgálják? Az el nem homályosuló éleslátás bennük? Honnan a mindent kikezdő és összezavaró indulatok idejében a szelídségük, amely hajlandó újra és újra megbocsátani? Mitől ily erős a gyöngye? A tülekedésben miért tartózkodó? Az általános lármában miért gregoriánt énekel? Mitől boldogok övéi, ha titoknak nevezik, amit tudnak? Miért homályos az egyetlen világozottság? És miért lesz semmivé minden tolakodó ragyogás?